

سازمان بهزیستی کشور
معاونت امور توانبخشی
سازمان توانبخشی مبتنی بر جامعه

آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول

۲۶

کتابچه‌ی آموزشی برای اعضای خانواده‌ی کودکی که معلولیت دارد

بازی

سازمان بهداشت جهانی

عنوان و نام پدیدآور: کتابچه‌ی آموزشی برای اعضای خانواده‌ی کودک که معلولیت دارد : بازی / مؤلف سازمان بهداشت جهانی ؛ مترجم ستاد توانبخشی مبتنی بر جامعه

مشخصات نشر: تهران : سازمان بهزیستی کشور، اداره کل روابط عمومی، ۱۳۸۸ .

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص : مصور .

فروست: آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول = [ج. ۲۶] Training in the community for people with disabilities.

شابک: دوره: ۷ - ۲۱ - ۵۵۱۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸ - ج ۲۶: ۷ - ۴۷ - ۵۵۱۷ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: . Training package for a family member of a person with a disability: play activities

موضوع: توانبخشی - راهنمای آموزشی

موضوع: معلولان - راهنمای مهارت های زندگی

موضوع: معلولان - مراقبت های خانگی

موضوع: کودکان علیل - توانبخشی

شناسه افزوده: سازمان بهداشت جهانی

شناسه افزوده: World Health Organization

شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور . ستاد گسترش توانبخشی مبتنی بر جامعه

شناسه افزوده: سازمان بهزیستی کشور . روابط عمومی

شناسه افزوده: آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول : [ج. ۲۶]

رده بندی کنگره: HDV ۲۵۵/۱۸ ج ۲۶

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۱۷۸۶

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۰۷۸۰۰

آموزش در جامعه برای کمک به افراد معلول
کتابچه‌ی آموزشی برای اعضای خانواده‌ی کودک که معلولیت دارد.
بازی (۲۶)

مؤلف: سازمان بهداشت جهانی

مترجم: ستاد توانبخشی مبتنی بر جامعه

ناشر: اداره کل روابط عمومی سازمان بهزیستی کشور

ویراستاران علمی: فرانک تفرشی - علی مشیری - محمدرضا اسدی - رامین رضایی

صفحه آرای: عظیم علیپور فطرتی

چاپ اول: ۱۳۸۸

شمارگان: ۲۰۰۰۰ جلد

قیمت: اهدایی

خانواده گرمی

این کتابچه به شما کمک می کند تا به اهمیت بازی برای رشد کودکان پی ببرید و یاد بگیرید که چگونه با کمک بازی می توان رشد کودکان معلول را تسهیل کرد.

قبل از انجام هر کاری به نکته های زیر توجه کنید:

۱. ابتدا تمام کتابچه را یک بار بخوانید.
۲. ببینید کدام بخش برای کودک تحت آموزش شما لازم و مفید است.
۳. اگر کودک در موردی مشکل ندارد، می توانید به بخش های دیگر پردازید.
۴. اگر کودک در مواردی مشکل دارد، روی آن بخش وقت بیشتری بگذارید.
۵. او را مجبور به انجام بازی کردن نکنید.
۶. فرصت های لازم را برای بازی کودک فراهم کنید و در هنگام بازی کودک را به گرمی تشویقش نمایید.

در این کتابچه با مطالب زیر آشنا می شوید:

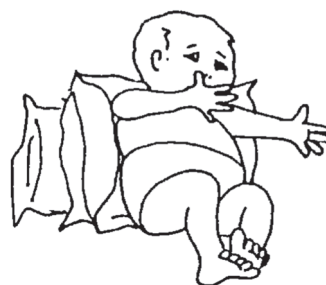
- چگونه می توان کودک را تشویق به بازی کرد.
- چگونه می توان به میزان پیشرفت کودک پی برد.
- در مورد انواع مختلف معلولیت ها چه می توان کرد.

■ کودکان از بازی لذت می‌برند. به کمک بازی حس بینایی، شنوایی، گویایی، درکی، حرکتی و رفتاری آن‌ها پرورش می‌یابد. به این وسیله کودکان با دنیای اطراف آشنا می‌شوند و دربارهٔ مردم، اشیاء، و وقایعی که در جامعه رخ می‌دهد، آگاهی می‌یابند.

■ بازی به کودکان می‌آموزد با دیگران کنار بیایند و آن‌ها را برای عضویت در خانواده، جامعه و رفتن به مدرسه آماده می‌کند.

■ برای کودک بازی یک امر عادی است. نوزاد با تبسم، صداهایی که از خودش در می‌آورد و حرکت دست‌ها و پاها بازی می‌کند. کودک خردسال نیز با صداهایی که از خودش در می‌آورد و این سو و آن سو رفتن و نیز با اشیاء بازی می‌کند. کودک بزرگ‌تر با حرف زدن، حرکت کردن و استفاده از اشیاء با سایر کودکان، بزرگسالان یا به تنهایی بازی می‌کند.

■ بیشتر کودکان بی‌آن که تشویق به این کار شوند بازی می‌کنند. اما بعضی از آن‌ها برای بازی کردن نیاز به تشویق دارند.

کودکانی که دچار اختلالات بینایی، گفتاری، حرکتی یا یادگیری هستند برای بازی کردن نیاز به تشویق دارند. بعضی از کودکان به تشویق زیادی نیاز دارند و مدت زیادی طول می کشد تا بازی کردن را یاد بگیرند.

■ یک کودک معلول باید بیش از کودکان دیگر بازی کند. به کمک بازی او هم مانند سایر کودکان پرورش می یابد. بازی هم چنین مانع بدتر شدن معلولیت کودک می شود.

■ بعضی از کودکان دچار معلولیت نیستند اما پیشرفت شان کند است. شاید زمانی مبتلا به یک بیماری شده باشند یا غذا به اندازه کافی به آن ها نرسیده باشد. اگر چنین کودکی دارید، بازی به او کمک خواهد کرد تا رشدی مانند سایر کودکان داشته باشد.

■ کار این کتابچه بیشتر آن است که کودک شما را به بازی تشویق کند. این کتابچه هم چنین به کودک می آموزد که امور شخصی اش را انجام دهد، با دیگران ارتباط برقرار کند و به این سو و آن سو برود.

■ کودک باید از بازی لذت ببرد. وقتی این کارها را با کودک انجام می دهید، به او کمک کنید تا از انجام شان لذت ببرد. اگر کودک دوست داشته باشد کاری را انجام دهد، آن را راحت تر یاد خواهد گرفت.

چگونه می توان کودک را تشویق به بازی کرد

■ مراقب کودک خود باشید و ببینید چه حرکات و صداهایی را از خودش در می آورد. او را به تکرار این حرکات و صداها تشویق کنید. به او بفهمانید از این حرکات و صداها خویشتان می آید.

برای تشویق کودک با او حرف بزنید و بخندید. با نوازش کردن و در آغوش گرفتنش نیز می توانید او را تشویق کنید.

■ وقتی می خواهید کار تازه ای را به کودک بیاموزید، نشان دهید که از او چه می خواهید.

■ با او درباره کاری که می خواهید انجام دهد، حرف بزنید.

■ مراقب باشید ببینید آیا آن کار را انجام می دهد یا نه.

■ اگر انجام نداد یا فقط بخشی از آن را انجام داد، به او در انجام کار کمک کنید.

■ به کودک بگویید می خواهید چه کار کنید. دست های خود را روی دست او بگذارد و آهسته با هم این کار را بکنید.

■ کار را چند مرتبه با کودک تکرار کنید. دقت کنید ببینید چه مقدار از آن را می تواند بی یاری شما انجام دهد. بگذارید تا آنجا که می تواند خودش به تنهایی کار را به پایان برساند.

■ کار را آنقدر با کودک تکرار کنید تا خودش به تنهایی از عهده انجام آن برآید.

■ وقتی کار را با کمک شما یا به تنهایی به پایان رساند، خوشنودی خود را از انجام آن ابراز کنید.

نکاتی که باید به خاطر داشت

■ برای تشویق کودک به انجام کاری، ابتدا لازم است بفهمید او از چه راهی پی به منظور تان می برد. ممکن است کودک با گوش دادن به حرف ها یا مشاهده حالات چهره تان متوجه منظور شما شود. شاید هم با دیدن حرکت دست ها و بدن شما یا لمس کردن تان موقعی که دارید کاری را انجام می دهید، پی به منظور تان ببرد. یادگیری و درک کودک از طریق همراهی با شما نیز میسر است.

برای کمک به یادگیری کودک، لازم است طوری صحبت کنید و برایش توضیح دهید که بتواند بفهمد.

■ کودک زمانی خوب یاد می گیرد که در هر نوبت فقط یک کار را به او یاد بدهید.

■ اول کاری را که بیشتر دوست دارد به او بیاموزید. کودک کاری را که دوست دارد، راحت تر یاد می گیرد.

■ همین که کار تازه ای را یاد گرفت یا به خوبی از عهده انجام کار برآمد، خشنودی خود را به او ابراز کنید. بگذارید بفهمد آن را به تنهایی انجام داده است. به این ترتیب کودک خوشحال می شود و باز هم سعی می کند کار را خوب انجام دهد.

■ وقتی هم که کودک سعی در انجام کاری دارد باز خشنودی خود را ابراز کنید. به این ترتیب او تشویق می شود آنقدر کار را تکرار کند تا از عهده انجامش برآید.

■ می توانید با استفاده از کلمات، با لحن صدا و با تبسم خشنودی خود را نشان دهید. با لمس کردن، در آغوش کشیدن و صرف اوقات بیشتری با او نیز می توانید این حالت را نشان دهید.

■ برای این که به کودک نشان دهید کارش را خوب انجام داده است، می توانید به او پاداش دهید. چیزی را که دوست دارد به او بدهید، یا بگذارید کار ویژه ای انجام دهد. نشان دادن خشنودی نیز خود نوعی پاداش است.

■ تا آنجا که ممکن است بیشتر با کودک بازی کنید. ساعات معینی را در روز به بازی با او اختصاص دهید.

■ هنگام بازی با کودک توجه او را به طور کامل جلب کنید. باید مطمئن شوید گرسنه یا خیس نیست زیرا در غیر این صورت نه چیزی یاد می گیرد و نه به چیزی گوش می دهد.

جای آرامی را انتخاب کنید تا در هنگام بازی حواسش با شما باشد. اگر در محل بازی شما سروصدا باشد و مردم رفت و آمد کنند، کودک دوست دارد به آن چه در اطراف می گذرد نگاه کند. به این ترتیب چیزی یاد نمی گیرد.

■ بیشتر کودکان می توانند به تنهایی بازی کنند. به کودکی که زیر نظر شما آموزش می بیند هر چقدر می خواهد وقت بدهید تا به تنهایی بازی کند. در این موقع وسایلی را که دوست دارد در اختیارش بگذارید.

■ کودک را به کاری که انجام می دهد علاقه مند کنید. اگر او مدت درازی با یک چیز بازی کند ممکن است از آن خسته شود و به همین علت دست از بازی خواهد کشید. به هنگامی که کودک خسته است او را وادار به بازی نکنید.

اگر کودک از کاری خسته شد، ببینید چه کار دیگری را مایل است انجام دهد. می توانید با آن بازی کودک را سرگرم کنید

■ کودک را از صدای بلند یا تنبیه نترسانید. کودک وحشت زده چیزی یاد نخواهد گرفت. اگر کودک کاری می کند که نباید انجام دهد، محکم اما با مهربانی با او صحبت کنید و برایش توضیح دهید چرا نباید آن کار را انجام دهد.

■ باید کودک را به بازی با سایر بچه ها تشویق کرد. گاهی برادر یا خواهر بزرگ تر با انجام کارهایی که در صفحات بعد، تشریح شده، می تواند با او بازی کند.

■ هنگام بازی کودکان همسن و سال، ممکن است دو کودک کنار هم بنشینند اما هر یک جدا جدا و به تنهایی بازی کنند. بعدها که بچه ها بزرگ شدند بیشتر با هم بازی خواهند کرد.

کودک را به بازی با بچه های دیگر تشویق کنید. به این ترتیب کودک طرز رفتار با دیگران را فرا خواهد گرفت.

■ بعد از این که کودک کاری را یاد گرفت، باید آن را تکرار کند. هر چه بیشتر یک فعالیت را انجام دهد، بهتر از عهده انجامش بر خواهد آمد. به این ترتیب کارهای تازه را هم خیلی راحت تر یاد می گیرد.

■ باید از سایر اعضای خانواده نیز بخواهید بعضی از بازی ها را به همراه کودک انجام دهند.

■ بعضی از بچه ها برای یادگیری بعضی از کارها وقت بسیار زیادی لازم دارند. اگر چنین کودکی زیر نظر شما آموزش می بیند باید مدت زیادی به آموزش ادامه دهید. اگر باز هم نتوانست فعالیت های مشخصی را انجام دهد این عدم توانایی ممکن است به علت معلولیتش باشد. اگر فکر می کنید کودک به علت معلولیتش نمی تواند کاری را یاد بگیرد، آموزش آن کار را متوقف کنید. در این مورد با توان یار محلی حرف بزنید. در عوض سعی کنید کار دیگری را به او بیاموزید.

■ ممکن است توان یار محلی برای کمک به آموزش کودک کتابچه دیگری در اختیار شما قرار دهد.

چیزهایی که می توان به عنوان اسباب بازی از آن ها استفاده کرد

■ بسیاری از بازی ها نیازی به اسباب بازی مخصوص ندارند. برای سایر اسباب بازی ها، اسباب بازی مشخصی لازم است. اسباب بازی را می توانید با اشیای پیرامون خود بسازید.

انواع گوناگون اشیای و مواد را می توان به عنوان اسباب بازی مورد استفاده قرار داد. کودک باید یاد بگیرد از اشیای دور و بر خود استفاده کند.

از این اشیای می توان در بازی ها استفاده کرد

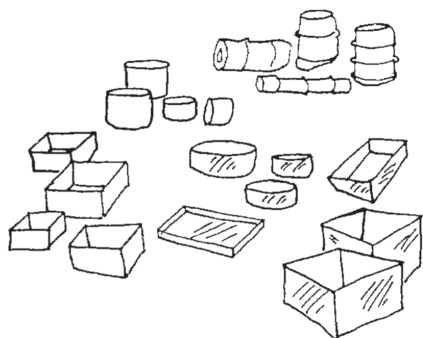
■ برای اسباب بازی نوزاد می توان از اشیایی با رنگ های روشن، تکه های پارچه، اشیای براق و زنگ استفاده کرد.

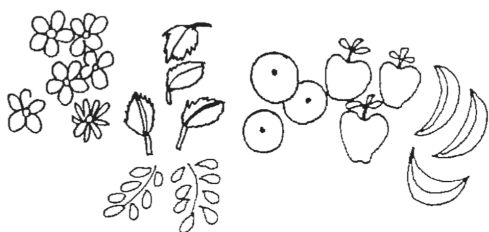
■ کاسه، ماهی تابه، در قابلمه، فنجان، قاشق و جغجغه را هم می توان برای ایجاد سروصدا به کار برد. این اشیای نباید به آسانی بشکنند.

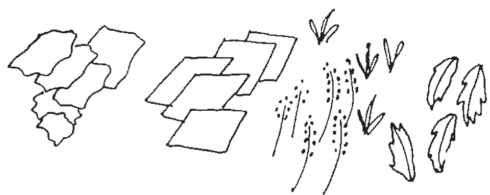
■ با چیزهایی مثل شن، ترکه چوب، گوش ماهی، تخمه، گردو، قرقره، سکه و کلید می تواند به کودک آموخت چگونه اشیای را در دست بگیرد، از هم جدا کند و بشمارد. اشیای کوچک را باید فقط در اختیار بچه های بزرگ تر گذاشت. بچه های کوچک تر ممکن است آن ها را بلعند.

■ از جعبه، تکه های نی یا قوطی حلبی به اندازه ها و اشکال متفاوت نیز می توان به عنوان ظرف یا چیزی که بشود در دست گرفت استفاده کرد.

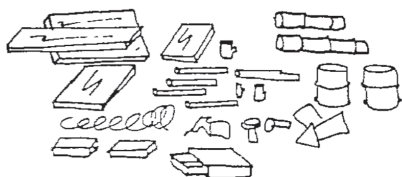
■ برای آن که بوییدن را به کودک بیاموزیم و نیز رنگ و طبقه بندی و شمارش را، می توانیم از گل، برگ، و میوه با رنگ ها و انواع گوناگون استفاده کنیم.

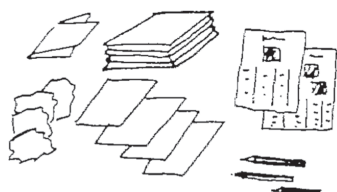
■ برای فوت کردن و طبقه بندی هم می توان از تکه پارچه هایی از مواد مختلف، کاغذ، پر و علف استفاده کرد.

■ سطل، قوطی حلبی، بطری و صابون، هنگام بازی در شن، گل و آب به کار می آید.

■ برای خانه سازی و درست کردن چیزی می شود ترکه، تکه چوب، نی، جعبه، چکش، ماشین آلات شکسته یا مستعمل را به کار برد.

■ کاغذ، مقوا، روزنامه، مداد، و کتاب هم برای بریدن تصاویر و اشکال، درست کردن توپ و نقاشی کردن و نوشتن به کار می رود.

■ از چهارپایه، صندلی، کنده درخت، طبل، لاستیک چرخ و طناب هم می توان به عنوان اسباب بازی های بزرگ برای کودک استفاده کرد تا آن ها را در دست بگیرد و برای بازی های حرکت دار به کار ببرد.

رعایت ایمنی در بازی

■ اطمینان حاصل کنید که اسباب بازی های کودک بی خطر است.

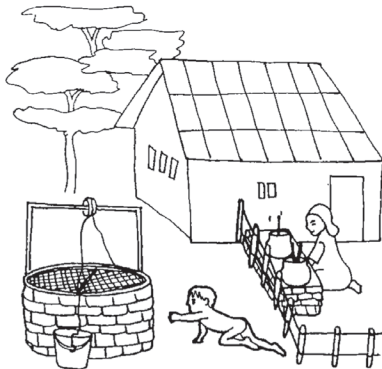
■ اسباب بازی ها را تمیز نگه دارید. اشیایی را که در دهان می گذارد، بشویید.

■ اشیایی با لبه تیز مثل قوطی های حلبی، طبل یا چاقو برای بچه های خیلی کوچک بسیار خطرناک است. فقط زمانی این ها را به کودک بدهید که برایش قابل درک باشد که اگر درست با این اسباب بازی ها بازی نکند چه اتفاقی ممکن است بیفتد به کودک بیاموزید چگونه بی آنکه به خودش صدمه بزند اشیا را در دست بگیرد. در صورت امکان به کودک نشان دهید اگر با اسباب بازی به روش غلط بازی کند چه اتفاقی ممکن است رخ دهد.

■ اشیای کوچک قابل بلعیدن را به بچه های خیلی کوچک ندهید. فقط زمانی آن ها را به کودک بدهید که بفهمد در صورت بلعیدن آن اشیا چه اتفاقی برایش می افتد. با شرح اتفاقی که ممکن است برایش بیفتد، خطر بلعیدن اشیای کوچک را به او گوشزد کنید.

■ از ایمنی محل بازی کودک اطمینان حاصل کنید. چاه ها و اجاق ها باید با حصار یا دیوار کوتاه حفاظت شود.
■ اجازه ندهید در محل تردد ماشین ها و وسایل نقلیه بازی کند.

چگونه می توان به میزان پیشرفت کودک پی برد

روش استفاده از جدول های آزمون

■ جدول های تصویری که در صفحات بعدی آمده است هشت نوع فعالیتی را نشان می دهد که کودکان در دوران رشد و پیشرفت خود انجام می دهند.

■ نمونه جدول شماره یک فعالیت های انجام شده توسط کودک را در مراحل اولیه پیشرفت نشان می دهد.

* ترتیب تصاویر در جداول از لحاظ مراحل رشدی از راست به چپ است.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

وقتی با او حرف می زنی
از خودش صدا در می آورد.

نسبت به صدا به نوبت
واکنش نشان می دهد.

به اشیاء نگاه می کند.

وقتی با او حرف می زنید
لبخند می زند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد، یا بعضی از آن ها را انجام می دهد، فعالیت های ارتباطی و رفتاری برگه شماره یک را بیازماید.

■ اگر کودک "همه" فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های ارتباطی و رفتاری جدول شماره ۲ را هم انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

به پشت می خوابد و دستش
را برای گرفتن دراز می کند.

برخی اشیاء کوچک را مدتی
در دستش نگه می دارد.

به شکم می خوابد و سرش
را بلند می کند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا بعضی از آن ها را انجام می دهد، فعالیت های حرکتی برگه شماره یک را آزمایش کنید.

■ اگر کودک "همه" این فعالیت ها را انجام می دهد ببینید آیا فعالیت های حرکتی و انجام امور شخصی را در جدول شماره ۲ هم انجام می دهد یا نه.

■ هر یک از هشت جدول زیر، فعالیت هایی را در مورد ارتباط برقرار کردن، رفتار و تحرک نشان می دهد. جدول های

شماره ۲ تا ۸ هم چنین فعالیت های مربوط به انجام امور شخصی را نشان می دهد.

■ فعالیت های ارتباطی به کودک می آموزد که چگونه منظور شما را درک کند و چه کند تا شما منظور او را بفهمید. مفهوم ارتباط برقرار کردن شما حالت چهره، حرکات، ایجاد صدا و حرف زدن می باشد.

■ به کمک فعالیت های رفتاری، کودک یاد می گیرد رفتاری مانند سایر کودکان جامعه داشته باشد

■ به کمک فعالیت های حرکتی کودک طرز استفاده از دست ها و این که چگونه می تواند بنشیند، بایستد، راه برود، و بدود را یاد می گیرد.

■ فعالیت های مربوط به انجام امور شخصی به کودک طرز غذا خوردن، لباس پوشیدن، حمام کردن، توالیت رفتن را می آموزد.

■ هر یک از این هشت جدول، فعالیت های را در مورد ارتباط برقرار کردن، رفتار، حرکت و انجام امور شخصی را نشان می دهد که بسیاری از کودکان تقریباً در یک زمان انجام می دهند.

پیشرفت برخی از کودکان در بعضی فعالیت ها ممکن است سریع تر باشد. مثلاً بعضی از بچه ها خیلی زود حرف زدن را یاد می گیرند. این گروه ممکن است راه رفتن و دویدن را دیرتر از دیگران بیاموزند.

گروهی دیگر شاید خیلی زود راه بیفتد اما در حرف زدن کند باشند. پیشرفت بعضی از کودکان در تمام فعالیت ها کند است.

به تصاویر هر کدام از جدول ها در صفحات بعدی نگاه کنید و ببینید فرزند شما قادر به انجام کدام یک از این فعالیت ها است.

در خانه های مربوط به "ارتباط برقرار کردن و طرز رفتار" بنویسید که آیا تمام فعالیت های آن گروه را انجام می دهد؛ برخی از فعالیت های آن گروه را انجام می دهد؛ یا هیچ کدام از فعالیت های آن گروه را انجام نمی دهد.

حال همین کار را در مورد «تحرک و مراقبت شخصی» انجام دهید.

روش استفاده از برگه ها

■ این کتابچه هشت برگه دارد که هر کدام برای یکی از هشت دسته فعالیت های نشان داده شده در جدول ها است. نمونه های داخل برگه ها نشان می دهد که چطور می توان از بازی برای تشویق کودک به انجام فعالیت های مذکور در جدول ها استفاده کرد.

برگه ها حاوی فعالیت هایی در مورد ارتباط برقرار کردن، طرز رفتار، تحرک و مراقبت شخصی است.

■ با استفاده از جدول های یک تا هشت ببینید فرزند شما چه کارهایی را می تواند انجام دهد. اول سراغ جدول بروید که فرزندان قادر به انجام بعضی از فعالیت هایش است یا اصلاً هیچ کار را انجام نمی دهد. آموزش را با برگه ای شروع کنید که شماره همان جدول را دارد.

■ غالباً کودک در مورد "ارتباط برقرار کردن و طرز رفتار" و "تحرک و مراقبت شخصی" یک نتیجه را نشان می دهد. آموزش چنین کودکی را فقط با یک برگه شروع کنید.

مثلاً اگر کودکی بتواند تمام فعالیت هایش جدول شماره یک را انجام دهد، اما از فعالیت های مربوط به "برقراری ارتباط و طرز رفتار"، "تحرک و مراقبت شخصی" در جدول های شماره ۲، فقط تعدادی را انجام می دهد، با برگه شماره ۲ کارتان را آغاز کنید.

■ گاهی کودک قادر خواهد بود فعالیت های مربوط به "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را بهتر از "تحرک و مراقبت شخصی" انجام دهد یا برعکس.

در این صورت کار را با برگه ای برای "ارتباط و طرز رفتار" و برگه ای دیگر برای "تحرک و مراقبت شخصی"، آغاز کنید

مثلاً ممکن است کودک فقط بعضی از فعالیت های مربوط به ارتباط برقرار کردن و طرز رفتار و تمام فعالیت های تحرکی و مراقبت شخصی جدول شماره ۲ را انجام دهد اما فقط از عهده انجام بعضی از فعالیت های تحرکی و مراقبت شخصی جدول شماره ۳ برآید. در چنین صورتی، برای برقراری ارتباط و رفتار از برگه شماره ۲ و برای تحرک و مراقبت شخصی از برگه شماره ۳ استفاده کنید.

■ وقتی کودک شما توانست کارهای فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار را در یک برگه انجام دهد، برای همان فعالیت ها از برگه بعدی استفاده کنید.

در مورد فعالیت های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی نیز همین کار را بکنید.

■ تا زمانی که کودک به مدرسه می رود به بازی با او ادامه دهید.

در مورد انواع مختلف معلولیت ها چه می توان کرد

- اکثر کودکانی که **صرع** دارند قادر خواهند بود فعالیت های شرح داده شده در برگه ها را انجام دهند.
- اکثر کودکان دارای **اختلالات یادگیری** نیز می توانند فعالیت ها را دنبال کنند. به هر حال، این کودکان در مقایسه با دیگران در فراگیری فعالیت های جدید کندتر پیش می روند. در این صورت، شاید لازم باشد درحالی که سایر بچه های همسن، مدرسه رفتن را شروع کرده اند به بازی با کودک ادامه دهید.
- کودکی که دارای **اختلالات بینایی** است ممکن است نتواند جدول ها و برگه ها را با شیوه کودکانی که می تواند ببیند، دنبال کند.
- کودکی که اصلاً نمی بیند قادر به انجام بعضی از فعالیت ها نخواهد بود. مثلاً نمی تواند به بعضی از اشیاء نگاه کند، اشیاء کوچک را از زمین بردارد، توپ را بگیرد، رنگ ها را نام ببرد، و غیره.
- کودکی که می تواند کمی ببیند ممکن است بتواند تعداد بیشتری از این بازی ها را انجام دهد، اما نه تمام آن ها را.
- کودکی که **اختلالات شنوایی یا گفتاری** دارد شاید نتواند صداهای دیگران را تکرار کند، سؤالات را بفهمد، در مورد کاری که می کند، حرف بزند، و غیره.
- کودکی که کمی می شوند شاید بتواند تعداد بیشتری از این بازی ها را انجام دهد اما نه همه آن ها را.
- کودکی که **اختلالات حرکتی در ساعدها** دارد ممکن است نتواند با فشار به دست هایش خود را بلند کند، با اشیاء بازی کند، از فنجان آب بنوشد، و غیره. کودکی که **اختلالات حرکتی در پاها** دارد، ممکن است نتواند راه برود، از پلکان بالا و پایین برود، بدود، و غیره.
- بعضی از کودکان **بیش از یک اختلال** دارند. مثلاً کودکی ممکن است از نظر حرکتی و بینایی هر دو اختلالی داشته باشد. این کودک ممکن است بتواند فقط بعضی از فعالیت های برگه ها را انجام دهد. ممکن است میان چندین برگه بتواند بعضی از فعالیت ها را انجام دهد، اما شاید نتواند تمام فعالیت های یک برگه را کاملاً به انجام برساند.
- با توان یار محلی صحبت کنید ببینید فرزند شما کدام یک از این بازی ها را می تواند انجام دهد. آن وقت می توانید درباره اینکه کدام قسمت از برگه ها مورد استفاده فرزندتان خواهد بود، تصمیم بگیرید.
- به منظور آنکه بتوانید فعالیت ها را به همان صورت که در اطلاعات فوق شرح داده شده است ادامه دهید، در هر جدول وقتی کودک دارد تمام فعالیت هایی را که احتمالاً از **عهده انجامشان برمی آید**، انجام می دهد، پاسخ "تمام" را بنویسید. هنگامی که کودک توانست "تمام" فعالیت های یک جدول را انجام دهد می توانید به جدول و برگه بعدی مراجعه کنید.

انواع بازی - جدول شماره یک

■ به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.

■ یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.

■ حالا همین کار را در مورد "تحرك" انجام دهید.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

هیچ کدام	بعضی	همه

وقتی با او حرف می زنی
از خودش صدا در می آورد.

نسبت به صدا به نوبت
واکنش نشان می دهد.

به اشیاء نگاه می کند.

وقتی با او حرف می زنید
لبخند می زند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد، یا بعضی از آن ها را انجام می دهد، فعالیت های ارتباطی و رفتاری برگه شماره یک را بپازماید.

■ اگر کودک "همه" فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های ارتباطی و رفتاری جدول شماره ۲ را هم انجام می دهد یا نه.

تحرك

هیچ کدام	بعضی	همه

به پشت می خوابد و دستش
را برای گرفتن دراز می کند.

برخی اشیاء کوچک را مدتی
در دستش نگاه می دارد.

به شکم می خوابد و سرش
را بلند می کند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا بعضی از آن ها را انجام می دهد، فعالیت های حرکتی برگه شماره یک را آزمایش کنید.

■ اگر کودک "همه" این فعالیت ها را انجام می دهد ببینید آیا فعالیت های حرکتی و انجام امور شخصی را در جدول شماره ۲ هم انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۲

■ به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.

■ یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.

■ حالا همین کار را در مورد «تحرک و انجام امور شخصی» انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

صداهای مشخصی از خودش درمی آورد.

به حرکات دیگران می خندد.

دستش را برای درآغوش گرفتن بلند می کند

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره دو را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در جدول شماره ۳ را انجام می دهد، یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

با دو دست با اشیاء بازی می کند

اشیاء را به دهان می برد.

در حالت دمرو روی دستها بلند می شود.

از روی شکم به پشت غلت می زند.

کمی می نشیند.

اگر لیوان را کسی نگه دارد از آن آب می خورد

■ اگر کودک «هیچ یک» از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی برگه شماره ۲ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی جدول شماره ۳ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۳

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد «تحرک و مراقبت شخصی» انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

صدای دیگران تکرار می کند.

صدایش می زند و واکنش نشان می دهد.

با شنیدن کلمه «نه» متوقف می شود

افراد فامیل را می شناسد

■ اگر کودک هیچ یک را انجام نمی دهد یا از این فعالیت ها فقط بعضی ها را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره ۳ را امتحان کنید.

■ چنانچه کودک این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار جدول شماره ۴ را انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

بدون اینکه بیافتد می نشیند.

چهار دست و پا راه می رود.

اشیاء کوچک را برمی دارد.

خودش بیسکویت می خورد.

از پشت به روی شکم غلت می زند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد، یا فقط بعضی ها را انجام می دهد، فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی برگه شماره ۳ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی در جدول شماره ۴ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۴

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد «تحرك و مراقبت شخصی» انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

چند کلمه می گوید.

حرکات دیگران را تکرار می کند.

سؤالات ساده را می فهمد.

به توصیه های ساده واکنش نشان می دهد.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه ۴ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در جدول شماره ۵ را انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرك

به تنهایی می ایستد.

بیشتر غذا را خودش می خورد.

به تنهایی راه می رود.

دست ها و پاهایش را موقع لباس پوشیدن بالا می گیرد.

اشیاء را در جعبه می گذارد و در می آورد.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرك و مراقبت شخصی برگه شماره ۴ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های تحرك و مراقبت شخصی در جدول شماره ۵ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۵

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد «تحرک و مراقبت شخصی» انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

اسم خود را می گوید.

به قسمت های مختلف بدن اشاره می کند.

چیزی را درخواست می کند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره ۵ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد ببینید آیا فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در جدول شماره ۶ را انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

اشیاء را کنار هم می چیند و یک بخش را برمی دارد.

می دود.

از پله بالا و پایین می رود.

در درآوردن لباس کمک می کند.

می داند چه وقت به توالت برود.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی برگه شماره ۵ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی در جدول شماره ۶ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۶

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد «تحرک و مراقبت شخصی» انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

نام اشیاء آشنا را می داند.

با سایر بچه ها بازی می کند.

سعی می کند به والدین کمک کند.

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره ۶ را امتحان کنید.
 ■ اگر کودک «همه» فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در جدول شماره ۷ را انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

دوست دارد از چیزی بالا برود.

بدون کمک لباسش را در می آورد.

می پرد.

بدون کمک به توالت می رود.

به توپ لگد می زند.

اگر کودک «هیچ یک» از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی برگه شماره ۶ را امتحان کنید.
 اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد ببینید آیا فعالیت تحرک و مراقبت شخصی در جدول شماره ۷ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۷

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار "برقراری ارتباط و طرز رفتار" را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی "هیچ کدام" علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی "بعضی" علامت بگذارید. در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی "همه" علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد تحرک و مراقبت شخصی انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

در مورد آنچه انجام می دهد حرف می زند.

اشیاء براساس اندازه دسته بندی می کند

سؤال می پرسد.

رنگ ها را نام می برد

اشکال را جور می کند

■ اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره ۷ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» فعالیت ها را انجام می دهد، ببینید آیا فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در جدول شماره ۸ را انجام می دهد یا نه.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

روی یک پا می پرد.

روی پنجه و پاشنه راه می رود.

بدون کمک لباس می پوشد.

بدون کمک حمام می کند.

■ اگر کودک «هیچ یک» از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرک و مراقبت شخصی برگه شماره ۷ را امتحان کنید.

■ اگر کودک «همه» این فعالیت ها را انجام می دهد ببینید آیا فعالیت تحرک و مراقبت شخصی در جدول شماره ۸ را انجام می دهد یا نه.

انواع بازی - جدول شماره ۸

- به این دو ردیف تصویر نگاه کنید، ببینید آیا کودک فعالیت های هر گروه را انجام می دهد.
- یکی از خانه های کنار " برقراری ارتباط و طرز رفتار " را علامت بگذارید. چنانچه کودک هیچ یک از فعالیت ها را انجام نداد روی " هیچ کدام " علامت بگذارید. اگر فقط یک یا چند فعالیت را انجام می دهد روی " بعضی " علامت بگذارید.
- در صورتی که فرزند شما همه فعالیت های نشان داده شده در تصاویر را انجام داد روی " همه " علامت بگذارید.
- حالا همین کار را در مورد تحرک و مراقبت شخصی انجام دهید.

هیچ کدام	بعضی	همه

برقراری ارتباط و طرز رفتار

شکل می کشد.

اشیاء را می شمارد.

به اعضای خانواده در کارهایشان کمک می کند.

از بچه های کوچک تر مراقبت می کند.

- اگر کودک هیچ یک از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه شماره ۸ را امتحان کنید.
- اگر کودک « همه » فعالیت ها را انجام می دهد، لازم نیست دیگر از برگه های برقراری ارتباط و طرز رفتار استفاده نماید.

هیچ کدام	بعضی	همه

تحرک

بازی هایی که تحرک دارند را انجام می دهد.

لی لی می کند.

به مدرسه می رود.

- اگر کودک « هیچ یک » از این فعالیت ها را انجام نمی دهد یا فقط بعضی را انجام می دهد، فعالیت های تحرک برگه شماره ۸ را امتحان کنید.
- اگر کودک « همه » این فعالیت ها را انجام می دهد، لازم نیست دیگر از برگه های تحرک و مراقبت شخصی استفاده نماید.

انواع بازی - برگه شماره یک

برقراری ارتباط و طرز رفتار

وقتی با او حرف می‌زنی
از خودش صدا در می‌آورد.

نسبت به صدا به نوبت
واکنش نشان می‌دهد.

به اشیاء نگاه می‌کند.

وقتی با او حرف می‌زنید
لبخند می‌زند.

تحرک

به پشت می‌خوابد و دستش
را برای گرفتن دراز می‌کند.

برخی اشیاء کوچک را مدتی
در دستش نگه می‌دارد.

به شکم می‌خوابد و سرش
را بلند می‌کند.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

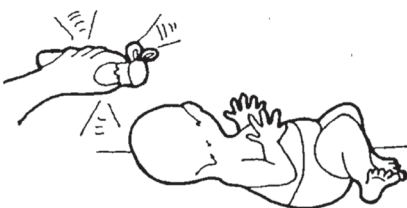
■ برای کودک لالایی بخوانید و با او صحبت کنید. اسمش را صدا کنید. کودک به لحن صدای شما گوش می‌دهد و از خودش صدا درمی‌آورد. حتی اگر نسبت به حرکات شما واکنشی نشان نمی‌دهد، باز برایش لالایی بخوانید و با او صحبت کنید، به این وسیله به او کمک می‌کنید تا از خودش واکنش نشان دهد.

■ کودک را در مقابل خود بگیرید تا بتواند چهره شما را ببیند. با او حرف بزنید و به چشم‌هایش نگاه کنید. به کودک لبخند بزنید تا او هم تشویق شود به شما نگاه کند و لبخند بزند.

■ وقتی به شما نگاه می‌کند، لبخند می‌زند، یا صدایی از خودش درمی‌آورد کاری کنید بفهمد خوشحال شده‌اید. می‌توانید با حرف زدن با کودک و بازی کردن با دست و پا یا پایش این را به او بفهمانید.

■ با چند تار ریگ و یک قوطی حلبی یا نی می‌توانید یک جغجغه درست کنید. تکانش که بدهید صدا می‌دهد.

جغجغه را جلوی کودک تکان دهید. سعی کنید طوری توجه او را جلب کنید تا به طرف صدا برگردد و به آن گوش دهد. کودک هم می‌تواند با صداهایی که از خودش درمی‌آورد نسبت به آن واکنش نشان دهد. جغجغه را در اطراف کودک تکان دهید. کودک باید بچرخد و دنبال آن برگردد.

جغجغه‌هایی با صداهای مختلف درست کنید: داخل یکی شن بریزد، یکی دیگر را از ریگ پر کنید، و آن یکی را با هسته میوه و گردو. با تکان دادن هر یک از جغجغه‌ها کودک صدای متفاوتی می‌شنود.

■ با استفاده از اشیایی به رنگ روشن اسباب بازی هایی درست کنید که با تکان خوردن صدا بدهند. آن ها را طوری نزدیک کودک بیاویزید تا هم بتواند صدای آن ها را بشنود و هم آن ها را ببیند. برای به حرکت درآوردن شان به آن ها فوت کنید.

■ یکی شیئی به رنگ روشن را جلوی روی کودک بگیرید. وقتی نگاهش کرد آن را به یک طرف حرکت دهید. کودک باید با چشم شیء را دنبال کند. همین را با اشیا دیگر هم انجام دهید تا کودک برای نگاه کردن، چیزهای مختلفی داشته باشد.

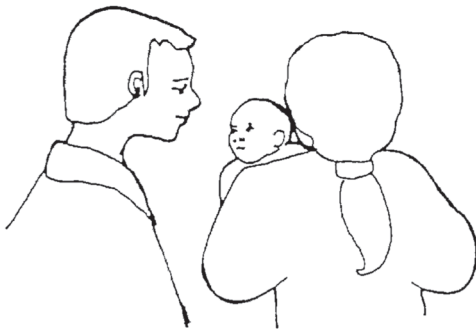
■ تا آنجا که می توانید به کودک نگاه کنید و با او حرف بزنید یا برایش لالایی بخوانید. بعضی وقت ها، موقعی که برایش لالایی می خوانید یا حرف می زنید، می خندد و از خودش صدا در می آورد. وقتی می خندد یا صدا در می آورد، با او حرف بزنید. با این کار کودک را تشویق به خندیدن و صدا درآوردن می کنید.

نتیجه

■ اگر کودک این کارها را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار دربرگه بعدی این کتابچه را آزمایش کنید.

■ اگر انجام نمی دهد، ممکن است از نظر بینایی یا شنوایی دچار اختلال باشد. در این مورد با توان یار محلی صحبت کنید

تحرک

■ تا آنجا که می توانید کودک را، در حالی که سرش را بالا گرفته، بغل کنید. او را تشویق کنید سرش را بالا بگیرد و به دوروبر نگاه کند. از یک عضو خانواده بخواهید با کودک حرف بزند یا آن که اشیا را بالای سرش بگیرد تا ببیند.

■ یک شیئی یا جغجغه رنگی را جلوی کودک بگیرید. باید دستش را به طرف آن دراز کند.

اگر نتوانست آن را بگیرد شیئی را به دستش بدهید.

ممکن است ابتدا شیئی را مدت کمی نگاهدارد و بعد آن را بیندازد. دوباره به دستش بدهید.

■ روزانه چندین بار با کودک بازی کنید. با او حرف بزنید و اشیا را به دستش بدهید.

■ کودک را روی شکم بخوابانید. باید سرش را بلند کند و دنبالش بگردد. اشیای رنگی را جلوی او بگیرید تا به آن ها نگاه کند. برایش جغجغه تکان دهید تا به بالا نگاه کند.

اگر فرزندتان سرش را بلند نکرد، بالشی زیر سینه اش قرار دهید. آن وقت با او حرف بزنید یا از خودتان صدا درآورید.

اگر باز هم سرش را بلند نکرد، دست تان را زیر چانه اش بگذارید و سرش را بلند کنید. با کودک حرف بزنید، و ببینید می تواند سرش را بالا نگهدارد یا نه.

■ کودک شما نمی تواند امور شخصی اش را انجام دهد. اگر قادر به غذا خوردن نیست می توانید خودتان به او غذا بدهید. ممکن است او را با شیر مادر تغذیه کنید. هنگام غذا دادن به کودک با او حرف بزنید و برایش لالایی بخوانید.

نتیجه

■ اگر کودک این کارها را انجام داد، فعالیت برگه بعدی این کتابچه را آزمایش کنید.

اگر انجام نداد، ممکن است از نظر حرکتی دچار اختلال باشد. تمرین ها را ادامه دهید و با توان یار محلی صحبت کنید

انواع بازی - برگه شماره ۲

برقراری ارتباط و طرز رفتار

صداهای مشخصی از خودش درمی آورد.

به حرکات دیگران می خندد.

دستش را برای درآغوش گرفتن بلند می کند

تحرک

با دو دست با اشیاء بازی می کند

اشیاء را به دهان می برد.

در حالت دمرو روی دستها بلند می شود.

از روی شکم به پشت غلت می زند.

کمی می نشیند.

اگر لیوان را کسی نگه دارد از آن آب می خورد

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ کودک را روی دامن خود بنشانید.

برایش آواز بخوانید. همراه با آهنگ او را تکان بدهید.

■ ممکن است کودک صداهایی مثل "بابا" یا "ماما" بگوید.

وقتی که این صداها را درآورد شما هم می توانید همین صداها را درآورد. به این ترتیب کودک شما می فهمد که از شنیدن صدای او خوش تان می آید و آن ها را تکرار می کند.

■ می توانید با ایجاد صدا و حرکات با صورت و دست ها کودک را بخندانید.

هم چنین می توانید دست ها و پاهای کودک را عقب و جلو بکشید. یا او را روی زانوی تان بالا و پایین ببرید. این حرکات کودک را به خنده می اندازد.

■ اطمینان پیدا کنید سایر اعضای خانواده هم با کودک حرف می زنند. به آن ها نشان دهید چگونه با کودک بازی کنند و او را بخندانند، از آنها بخواهید به او ابراز علاقه کنند و به او احساس ایمنی بدهند.

■ با حرف زدن با کودک و صدا درآوردن برای او، کودک را تشویق به خندیدن و صدا درآوردن کنید.

■ دست خود را به طرف کودک دراز کنید و ببینید می خواهد نزد شما بیاید یا نه. کودک را تشویق کنید دست هایش را به طرف شما دراز کند

اگر دست ها را دراز نکرد، از یکی دیگر از اعضای خانواده بخواهید پشت سر او بایستد. هنگامی که دست هایتان را به سوی کودک دراز می کنید، آن فرد می تواند دست های کودک را به طرف شما دراز کند.

پس کودک را بغل کنید و با او حرف بزنید تا از خشنودی شما آگاه شود.

نتیجه

■ اگر فرزند شما همه این کارها را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برکه بعدی این کتابچه را آزمایش کنید.

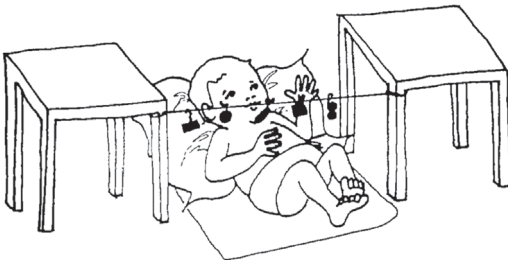
اگر انجام نمی دهد، ممکن است از نظر شنایی یا بینایی یا یادگیری دچار اختلال باشد. کارتان را ادامه دهید. کودکی که از نظر شنوایی یا بینایی دچار اختلال است، بیش از کودکی که به خوبی می شنود و می بیند نیاز به توجه دارد. با توان یار محلی صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

■ کودک را به پشت بخوابانید.

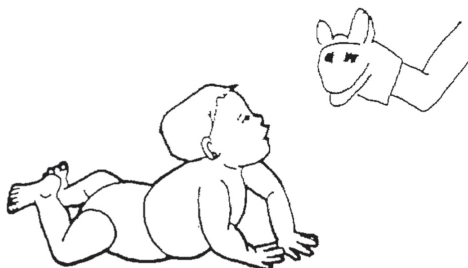
یک اسباب بازی به سویس دراز کنید و بگذارید آن را از شما بگیرد. ممکن است با هر دو دستش اسباب بازی را بگیرد. اگر نگرفت، به او کمک کنید تا این کار را بکند.

همچنین کودک ممکن است اسباب بازی را به دهان ببرد. اگر این کار را نکرد می توانید برای انجام آن به او کمک کنید. به این ترتیب کودک اسباب بازی را با دست ها، دهان و زبانش احساس می کند. هنگامی که با کودک بازی نمی کنید چند شیء را برای بازی در اختیار او قرار دهید. اشیای رنگی بالای سرش آویزان کنید تا به آنها نگاه کند و دست بزند.

■ بگذارید بنشینند و با اسباب بازی ها بازی کند. بگذارید اشیای مختلف را بردارد. کودک تلاش می کند، اسباب بازی ها را در دهان بگذارد، به زمین بزند و به اطراف پرتاب کند. بگذارید این کار را بکند. به این ترتیب در مورد اسباب بازی ها و دنیای اطراف خود اطلاعاتی پیدا می کند.

■ کودک را روی شکم بخوابانید. با او حرف بزنید. شیئی رنگی را در برابرش نگه دارید. جعبه ای را تکان دهید یا جلوی روی کودک دست بزنید. وادارش کنید به شما یا شیء نگاه کند و آنگاه روی دست هایش بلند شود.

■ وقتی کودک روی شکم دراز کشید یک اسباب بازی جلوی رویش بگیرید. توجه کودک را جلب کنید و به او بگویید به آن دست بزند. در حالی که دستش را برای اسباب بازی دراز می کند، طوری آن را حرکت دهید که سعی کند برگردد اسباب بازی را بگیرد. به این ترتیب او را وادار می کنید بغلتد.

وقتی کودک غلتید اسباب بازی را به او بدهید. با لحنی با او حرف بزنید که بفهمد از او راضی هستید. آنگاه برای خوشحالی شما کارش را تکرار می کند.

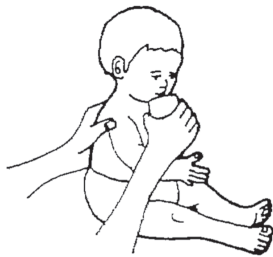
■ هنگام نشستن برای فرزندتان تکیه گاه درست کنید. برای این کار می توانید از بالش، دیوار یا جعبه استفاده کنید. بالشی میان پاهای کودک قرار دهید تا در صورت لزوم آن را از هم جدا کند.

■ اجازه دهید در حالی که به این صورت نشسته است بازی کند، پس بگذارید بدون پشتی بنشیند.

ابتدا مدت کمی می نشیند و بعد می افتد. می توانید نزدیک فرزندتان بنشینید یا می توانید چند بالش را کنارش بگذارید. به این ترتیب موقع افتادن صدمه نمی بیند.

■ وقتی فرزندتان از عهده انجام فعالیت های این بخش از کتابچه آموزش برآمد، می تواند از طریق فنجان نوشیدنی ها را بنوشد. هنگام نشستن پشت او را بگیرید. فنجان را طوری نگه دارید تا نتواند آن را بیندازد یا بریزد. کودک می تواند در نگاهداشتن فنجان به شما کمک کند.

■ می توانید انواع گوناگون غذاها و نوشیدنی ها را به کودک بدهید. می توانید شیر گاو و حریره برنج و گندم به او بدهید. همچنین می توانید میوه و سبزیجات له شده یا غذاهای دیگری که به کودکان همان سن و سال داده می شود به او بخورانید. هر نوع غذا را جداگانه به او بدهید طوری که کودک مزه و بو هر کدام را حس کند.

■ اگر کودک هنوز خیلی کوچک است، باید همچنان از شیر مادر تغذیه شود. لازم است همه غذاهای مورد نیاز کودک را به او بدهید.

نتیجه

اگر کودک شما همه این فعالیت ها را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی در برگه بعدی این کتابچه را بیازمایید.

اگر انجام نمی دهد، ممکن است از نظر تحرکی دچار اختلالی باشد. تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید

انواع بازی - برگه شماره ۳

همه	بعضی	هیچ کدام

برقراری ارتباط و طرز رفتار

صدای دیگران تکرار می کند.

صدایش می زنند واکنش نشان می دهد.

با شنیدن کلمه « نه » متوقف می شود

افراد فامیل را می شناسد

تحرک و مراقبت شخصی

بدون اینکه بیافتد می نشیند.

چهار دست و پا راه می رود.

اشیاء کوچک را برمی دارد.

خودش بیسکویت می خورد.

از پشت به روی شکم غلت می زند.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ مقابل فرزندان بنشینید.

■ با او حرف بزنید و به صداهایی که درمی آورد گوش دهید. صداهایی مثل "او، او، او"، "آ، آ، آ" یا "ای، ای، ای" را که کودک از خودش درمی آورد، تکرار کنید.

وقتی صدا درمی آورید او را تشویق کنید به شما نگاه کند. به این ترتیب می تواند حرکت لبهایتان را ببیند. بگذارید صداها را تکرار کند. خشنودی خود را ابراز کنید. با در آغوش گرفتن کودک، حرف زدن و خندیدن او را تشویق به انجام کار کنید.

■ اگر فرزندان صدایی از خودش در نمی آورد، سعی کنید این کار را به او یاد بدهید. وادارش کنید به شما نگاه کند. آن وقت در حالی که صدا از خودتان درمی آورید شکل لبهایتان را تغییر دهید. مثلاً، وقتی صدای "آ، آ، آ" را در می آورید لبهای خود را کاملاً باز کنید.

به کودک بیاموزید حرکت لب های شما را تقلید کند. دست هایش را روی لبهای خود قرار دهید و بگذارید حرفت لبها را حس کند. سپس دست های کودک را روی لبهای خودش بگذارید. کمکش کنید تا همزمان با صدا درآوردن به لبهایش شکل دهد. آنگاه بگذارید کودک سعی کند صدا درآورد.

با لبهای خود شکلها و صداهای زیر را درآورید.

سپس بگذارید کودک سعی کند این صداها را درآورد.

لبهای خود را انگار که می خواهید خمیازه بکشید باز کنید و بگویید: "آ، آ، آ"

لبها را از دو طرف باز کنید و بگویید "ای، ای، ای."

لبها را به هم فشار دهید و بگویید "م، م، م."

■ روبروی کودک بنشینند. پارچه ای روی سر خود بیندازید. آن را بالا بزنید و به کودک بخندید. کودک را تشویق کنید پارچه را بکشد. آنگاه با او بخندید. به کودک اشاره کنید و نامش را صدا بزنید. دست او را بگیرید و نامش را بگویید

پارچه ای روی سر کودک بیندازید. در حالی که آن را می کشید نامش را صدا بزنید تا به شما نگاه کند. این کار را آن قدر تکرار کنید تا وقتی نام او را صدا می زند پارچه را پایین بکشد. وقتی ن کار را کرد همراه کودک بخندید.

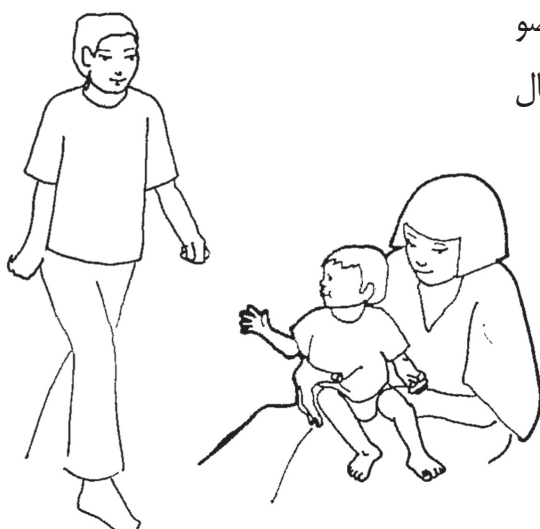
■ وقتی فرزندتان به چیزی دست زد که نباید بزند، خیلی جدی بگویید "نه". دفعه بعد که دیدید به آن نزدیک می شود یا سعی می کند آن را لمس کند، باز هم بگویید "نه". به او بیاموزید "نه" را بعد از شما تکرار کند. کودک را از آن شیء دور کنید.

اگر کودک می خواهد برخلاف میل شما کاری انجام دهد زیاد به او توجه نکنید. بگویید "نه" و کودک را از آنجا دور کنید.

بعداً وقتی کاری را که دوست دارید انجام داد خشنودی خود را ابراز کنید.

■ کودک یاد می گیرد اعضای خانواده را بشناسد. وقتی یک عضو خانواده یا فرد دیگری را که خوب می شناسد، ببیند، خوشحال می شود.

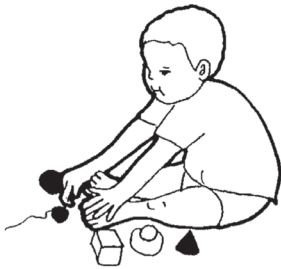
■ اگر کودک اعضای خانواده را نمی شناسد. اعضای خانواده را به او معرفی کنید. از آنها بخواهید با کودک بازی کنند. وقتی کودک کسی را می بیند که نمی شناسد ممکن است ناراحت شود یا بترسد. درباره آن فرد با او حرف بزنید. از فرد بخواهید تا کودک بیشتر نترسیده، با او حرف بزند.

نتیجه

■ اگر فرزندان این کارها را انجام می دهد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه بعدی این کتابچه را بیازمایید. اگر انجام نداد، ممکن است از نظر شنوایی، بینایی یا یادگیری دچار اختلال باشد. تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

■ وقتی کودک شما توانست به تنهایی بنشیند، اشیایی به او بدهید تا در وضعیت نشسته با آنها بازی کند. اشیایی را روبرو و در اطراف او قرار دهید. بدین ترتیب او تشویق می شود در وضعیت نشسته به اطراف بچرخد و حرکت کند.

■ کودک شما دوست دارد با اشیای با اندازه های مختلف بازی کند. اشیایی به او بدهید که او بتواند آنها را با انگشتان خود بر دارد.

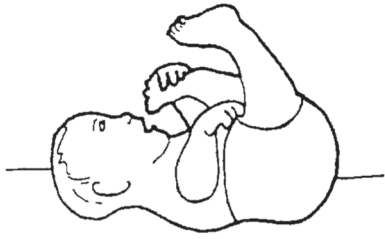
سپس اشیایی به او بدهید تا او آنها را با کمک انگشت اشاره و شست خود آنها را بر دارد. اشیاء نباید آنقدر کوچک باشد که کودک آنها را بلعد.

■ وقتی کودک شما توانست بنشیند، سعی خواهد کرد تا خود را از وضعیت دمر به وضعیت نشسته حرکت دهد. کودک قبل از یادگیری این وضعیت بارها و بارها این عمل را تکرار می کند تا بتواند این وضعیت را بدون کمک انجام دهد.

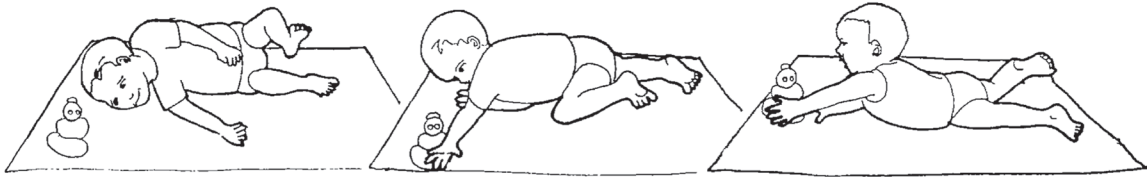

کودکتان را تشویق کنید تا وقتی در وضعیت دمر قرار دارد بر روی بازوهای خود فشار بیاورد. شما می توانید در خم کردن و چرخاندن باسن کودک در ابتدای حرکت و سپس فشار بر روی بازوهای کودک در هنگام نشستن به او کمک کنید

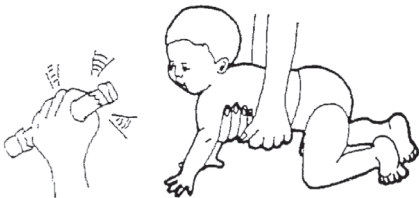

■ وقتی کودک به پشت می خوابد ممکن است با پاها و پنجه های پایش بازی کند. اگر این کار را نکرد کمک کنید تا پاهایش را به دست هایش برساند. ممکن است پنجه های پایش را به دهان ببرد و بازی کند.

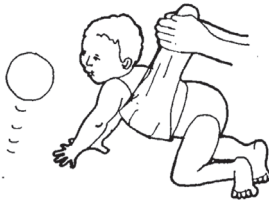
■ ممکن است از پشت به شکم بغلتد. ممکن است هنگامی این کار را بکند که برمی گردد تا دستش به چیزی برسد.

■ کودک به این دلیل از پشت به شکم می غلتد که سینه خیز رفتن برایش راحت تر است. ابتدا ممکن است روی شکم جلو عقب برود. وقتی فرزندتان روی شکم خوابیده است، اسباب بازی پرسروصدایی را در برابرش تکان دهید. بگذارید به آن دست بزند. بعد آن را دور کنید. از کودک بخواهید سعی کند آن را بگیرد.

■ بعد از آن که یاد گرفت سینه خیز برود، ممکن است سعی کند چهار دست و پا راه برود. می توانید در یاد گرفتن این کار به او کمک کنید. دست های خود را زیر شکم کودک بگذارید و آنقدر بلندش کنید تا روی دست ها و زانوانش قرار بگیرد. سپس کمکش کنید تا حرکت کند و اسباب بازی را بگیرد.

■ اگر کودک نتوانست بدون کمک حرکت کند، می توانید با تکه پارچه بلندی که دور کمرش می بندید، او را نگه دارید. به کمک پارچه کودک را روی دست ها و زانوانش بلند کنید.

اگر کودک دست ها و پاهایش را حرکت نداد، خودتان دست ها و پاهایش را به جلو حرکت دهید تا او هم یاد بگیرد این کار را بکند.
■ وقتی کودک نتوانست بدون کمک حرکت کند، اسباب بازی هایی به او بدهید که بتواند روی زمین هل شان بدهد.

■ توپی از پارچه درست کنید. بگذارید کودک توپ را هل بدهد و چهار دست و پا دنبال آن برود. گاهی بعد از آن که توپ را به کناری انداخت آن را برایش پس بفرستید. به این وسیله می‌توانید با او بازی کنید.

■ هنگامی که کودک توانست بنشیند و برای بازی کردن با اشیا از دست هایش استفاده کند، قادر خواهد بود به تنهایی شروع به غذا خوردن کند. ابتدا غذاهایی مانند بسکویت می‌خورد چون راحت می‌تواند در دست نگهش دارد.

■ برای خوردن غذاهای دیگر مانند حریره یا غذاهای له شده، کودک همچنان به کمک نیاز دارد.

■ اگر فرزندان خیلی کوچک است، باز شیر خودتان را قطع نکنید. همراه با شیر مادر کودک باید غذاهای دیگر را هم بخورد.

نتیجه

■ اگر کودک شما بتواند این کارها را انجام دهد، فعالیت‌های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی در برگه بعدی این کتابچه را بکار ببرید.

اگر انجام نداد، ممکن است از نظر حرکتی دچار اختلال باشد. تمرین‌ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید.

انواع بازی - برگه شماره ۴

چند کلمه می گوید.

حرکات دیگران را تکرار می کند.

سؤالات ساده را می فهمد.

به توصیه های ساده واکنش نشان می دهد.

به تنهایی می ایستد.

به تنهایی راه می رود.

اشیاء را در جعبه می گذارد و در می آورد.

بیشتر غذا را خودش می خورد.

دست ها و پاهایش را موقع لباس پوشیدن بالا می گیرد.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ فرزند شما به تدریج چند کلمه ای می گوید.

■ در مورد اشیاء و اعضای خانواده با کودک حرف بزنید. از او بخواهید اسامی اشیاء و افراد را تکرار کند.

■ کودک را با خود به اطراف روستا ببرید. مردم و اشیاء را به او نشان دهید، نام آن ها را بگویید و خصوصیاتشان را برایش شرح دهید. هر چیز دور و نزدیک مثل حیوانات، درختان، پرندگان و آسمان را به او نشان دهید و توصیف کنید. نام اشیایی را که می بینید از کودک پرسید.

وقتی حیوانی را به او نشان می دهید. صدای آن را برایش تقلید کنید. از او بخواهید صدا را تکرار کند.

وقتی کودک سعی می کند نام چیزی را بگوید، یا صدای حیوانی را درآورد، خشنودی خود را ابراز کنید. با لبخند زدن، نوازش کردن در آغوش گرفتن او می توانید این کار را بکنید.

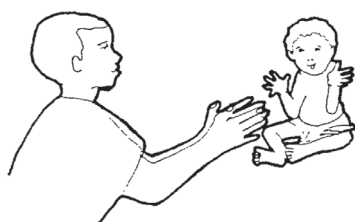
■ اگر کودک مشکل گویایی دارد، در هنگام حرف زدن صورت تان را احساس کند

دست های کودک را روی صورت خود فشار دهید. بگذارید موقع حرف زدن حرکت لبهای شما را احساس کند.

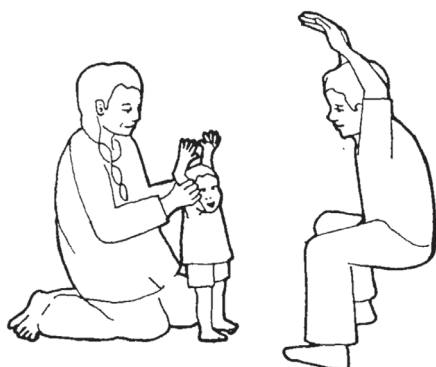
دست های کودک را روی صورت خودش بگذارید. به او یاد بدهید هنگامی که حرف های شما را تکرار می کند حرکت لبهایش را حس کند.

■ دست های کودک را روی گلوی خودتان قرار دهید و بگذارید موقع حرف زدن حرکت داخل گلوی شما را احساس کند.
سپس هنگام صحبت کردن، وقتی حرف زد دست او را روی گلوی خودش بگذارید.
وقتی کودک خودش ایجاد صدا کرد، خشنودی خود را ابراز کنید.

■ کودک را تشویق کنید تا حرکات شما را تکرار کند. مثلاً، دست بزنید و از کودک بخواهید تا دست بزند.

دست های خود را بالا ببرید و از او هم بخواهید این کار را انجام دهد.
اگر کودک مشکل حرکتی داشت، کمکش کنید تا حرکات شما را تکرار کند.

■ فرزندان باید یاد بگیرد پرسش های ساده را بفهمد.
با کودک حرف بزنید و اشیایی را که در مورد آن ها حرف می زنید نشانش دهید.
اگر از نظر درک مطالب دچار اشکال بود پرسش را تکرار کنید. آن وقت به او کمک کنید تا به پرسش ها پاسخ دهد.

■ همچنین کودک باید یاد بگیرد دستورات ساده را انجام دهد. با او بازی هایی بکنید که به یادگیری کمک کند.

مثلاً به کودک بیاموزید دستوراتی مانند بنشین و بایست را انجام دهد. هنگامی که می نشیند بگویید "بنشین" بعد بایستد و بگویید "بایست". یا از عضو دیگر خانواده بخواهید دستورات شما را انجام دهد.

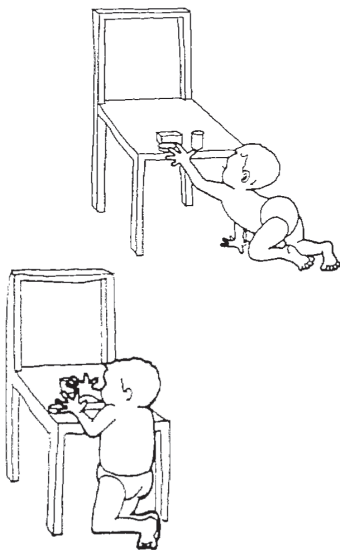

آن وقت از کودک بخواهید همان کار را بکند. می توانید دستورات ساده دیگری به کودک بدهید، مثل "فنجان را بده به من". اگر کودک این دستور را انجام نداد، آن چه را گفتید تکرار کنید. سپس به او کمک کنید تا آن را انجام دهد. بازی ای بکنید و در آن فنجان یا شیئی دیگری را با هم رد و بدل کنید. با کودک حرف بزنید و چیزهایی را که در مورد آن حرف می زنید به او نشان دهید.

نتیجه

■ اگر فرزند شما این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه بعدی این کتابچه را بیازمایید.

اگر انجام نداد، ممکن است از نظر شنوایی، بینایی، یا یادگیری دچار اختلال باشد. تمرین ها را ادامه دهید. در مورد فرزند شما ممکن است یادگیری این فعالیت ها مدت زیادی به طول انجامد. با توان یار محله صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

■ کودک را روی زمین جلوی یک جعبه یا صندلی قرار دهید. چند اسباب بازی روی صندلی بگذارید. او را تشویق کنید تا خودش را کنار صندلی بالا بکشد و اسباب بازی ها را بردارد.

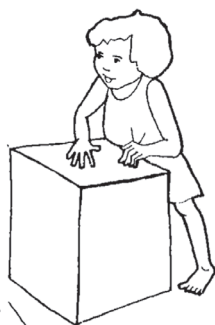
ابتدا می توانید اسباب بازی ها را روی لبه صندلی بگذارید تا کودک با زانو زدن کنار صندلی بتواند به آن ها دست یابد.

بعد از این که کودک توانست این کار را انجام دهد، اسباب بازی ها را وسط صندلی یا روی صندلی بلندتری قرار دهید. سپس او را تشویق کنید بایستد و در همان حالت با اسباب بازی ها بازی کند.

اگر کودک نتوانست خود را به حالت دو زانو یا ایستاده بکشانند. می توانید به او کمک کنید. آنگاه کمک کنید بایستد و با اسباب بازی ها بازی می کند.

■ ممکن است کودک با گرفتن جعبه، صندلی، میز یا دیوار شروع به راه رفتن کند

■ برای این که در این کار کمکش کرده باشید، دست هایش را بگیرید.

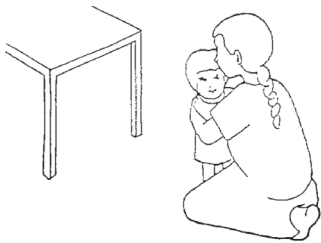
■ بعد از آن که با کمک شما راه رفت، فرزندان می تواند سعی کند به تنهایی بایستد

■ حالا ممکن است کودک سعی کند به تنهایی راه برود.

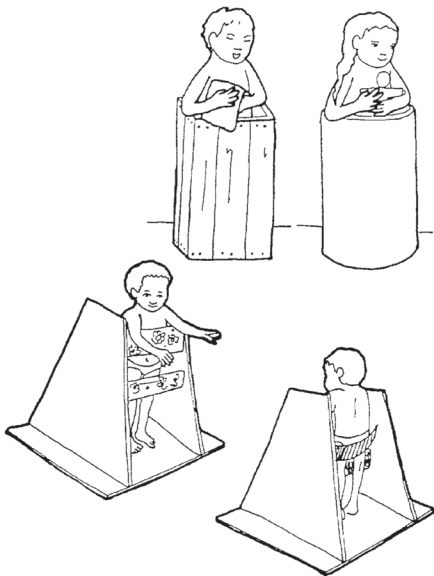

در حالی که اسباب بازی به دست دارید جلوی کودک بنشینید. او را صدا بزنید. بگویید به طرف شما بیاید و اسباب بازی را بگیرد. وقتی به طرفتان آمد، اسباب بازی را به او بدهید.

به جای اسباب بازی می توانید کمی غذا در دستتان نگاه دارید.

■ بعد از این که کودک چند قدم برداشت، خشنودی خود را ابراز کنید. همچنین می توانید او را نوازش کنید و در آغوش بگیرید. می توانید به کودک تبسم کنید و با او حرف بزنید.

■ اگر فرزند شما هنگام ایستادن مشکلی دارد، نوعی وسیله کمکی برای او درست کنید.

برای این که موقع ایستادن به کودک کمک کرده باشید، از یک جعبه چوبی استفاده کنید. به جای جعبه، می توان یک چهارچوب مخصوص ایستادن درست کرد. یک نرده چوبی در جلوی سینه از او محافظت می کند. نرده کوچک دیگری که در بالای زانو قرار دارد نیز محافظ اوست. نرده های چوبی را با پارچه ضخیم بپوشانید. یک نوار پهن پارچه ای به

چهارچوب ببندید تا کودک را از پشت محافظت کند.

بگذارید کودک در جعبه یا با یک نوار، مدت خیلی کوتاهی بایستد. در حالی که داخل جعبه است با او بازی کنید. سپس بگذارید بنشیند و با اسباب بازی ها بازی کند.

چندین بار در روز کمک کنید بایستد. کودک باید هر بار مدت کمی بایستد و بعد بنشیند.

برای این که به فرزندتان کمک کرده باشید تا از پاهایش استفاده کند کارهای دیگری هم می توانید انجام دهید. بازی هایی بکنید که کودک از تحرک لذت ببرد.

■ اجازه دهید روی کنده درخت، لاستیک یا جعبه کوچکی بنشینند و وانمود کند که دوچرخه سواری می کند. به کودک بیاموزید بدنش را به بالا و پایین حرکت دهد. کاری کنید احساس کند دارد سوار کاری می کند. به او یاد بدهید به تنهایی بنشیند و بازی کند.

کودک می تواند وانمود کند که کنده درخت، به جای دوچرخه، یک حیوان است. به او یاد بدهید هنگام سواری روی کنده درخت، صدای حیواناتی مثل اسب، الاغ، و غیره را درآورد. همچنین می تواند وانمود کند دارد اتوبوس می راند. به کودک بیاموزید این کار را بکند و صدای اتوبوس درآورد.

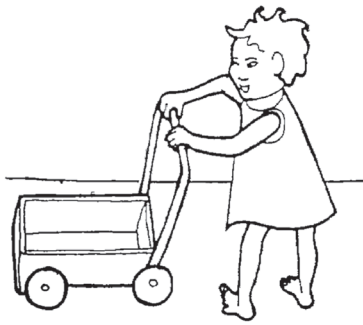
■ کودک را روی چهارپایه یا جعبه ای بنشانید و خودتان در برابرش بایستید. از او بخواهید بایستد. می توانید زیر بغلش را بگیرید و به این وسیله کمک کنید بایستد.

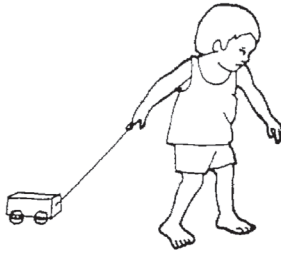
■ می توانید شئی رنگی در برابرش نگه دارید تا دستش را دراز کند و آن را بگیرد. به این وسیله او را تشویق می کنید به تنهایی بایستد. آن قدر این کار را تکرار کنید تا کودک بتواند به تنهایی بایستد.

■ می توانید در راه رفتن به کودک کمک کنید. پشت او بایستید. زیربغلش را بگیرید. پاهایش را روی پای خود قرار دهید. سپس به طرف جلو قدم بردارید، او را نیز همراه خود حرکت دهید. با این کار کودک احساس می کند دارد راه می رود.

■ وقتی کودک توانست راه برود، چیزی به او بدهید تا آن را هل بدهد.
یک حیوان یا اسباب بازی دیگر به کودک بدهید و او را تشویق کنید آن را در گاری هل بدهد. می توانید از بشکه، جعبه، یا گاری استفاده کنید. با نصب چهارچرخ و یک دسته به جعبه می توان گاری درست کرد. به کودک یاد دهید چگونه آن را هل دهد.

■ وقتی توانست به راحتی راه برود، می توانید به او اسبابی بدهید تا دنبال خودش بکشد

■ فرزند شما همچنان به بازی با اشیایی به اندازه های مختلف ادامه خواهد داد. یاد خواهد گرفت اشیا را داخل جعبه یا قوطی حلبی بگذارد و از آن بیرون آورد.

■ به جمع آوری بعضی اشیا مثل دانه های رنگی، گوش ماهی و سنگ هایی با اندازخ مختلف، بپردازید. یک قوطی حلبی در مقابل کودک قرار دهید. به او کمک کنید یکی از اشیا را بردارد و در قوطی حلبی بیندازد. بگویید به صدای شیئی که در قوطی حلبی می اندازد گوش دهد.

بعد بگویید شیء دیگری را داخل آن بیندازد. با اشیای بزرگ تر شروع کنید و بعد انواع کوچکتر را به کار بگیرد.

به کودک کمک کنید قوطی حلبی را تکان دهد و به صدای آن گوش کند.
کمک کنید جعبه را خالی کند.

■ کف یک قوطی مقوایی را سوراخ کنید، جعبه را برگردانید و بگذارید کودک اشیایی را داخل سوراخ ها بیندازد. نام اشیایی را که در جعبه می اندازد ذکر کنید. سپس از کودک بخواهید سعی کند نام آن ها را بگوید. از کودک بخواهید دنبال اشیاء برگردد. وقتی آن ها را زیر جعبه پیدا کرد و وانمود کنید که تعجب کرده اید. این کار کودک را به خنده وامی دارد.

■ اجازه دهید کودک با شن و آب، یا گل و آب بازی کند. او می تواند از شن یا گل شکلهایی درست کند. تشویقش کنید وانمود کند که دارد نان یا بسکویت می سازد. به کودک کمک کنید تا شکل هایی بسازد که به نظر شبیه نان یا بسکویت اند.

■ شش جعبه به اندازه های مختلف تهیه کنید. جعبه ها باید داخل هم قرار گیرند. کنار کودک خود بنشینید. نشانش دهید چگونه کوچک ترین جعبه را داخل جعبه ای بگذارید که یک درجه از آن بزرگ تر است. آن ها را از هم جدا کنید و به کودک بگویید این کار را بکند. هر کمکی که لازم است به کودک بکنید.

وقتی توانست دو جعبه را داخل یکدیگر بگذارد و از هم جدایشان کند، از سه جعبه استفاده کنید. به او بیاموزید چگونه سه جعبه را داخل هم بگذارد و از هم جدایشان کند.

هر بار که جعبه ها را داخل هم گذاشت و از هم جدایشان کرد، بگذارید بفهمد که خوشحال شده اید.

به آموزش کودک ادامه دهید، هر بار یک جعبه اضافه کنید تا زمانی که بتواند شش جعبه را داخل یکدیگر بگذارد و از هم جدایشان کند.

■ هنگام بازی با اشیاء ممکن است کودک از یک دست بیشتر از آن یکی استفاده کند. اجازه دهید دستی را که دوست دارد به کار بگیرد. مجبورش نکنید از یک دست بیشتر استفاده کند.

■ هنگامی که کودک قادر بود برای بازی با اشیای مختلف از دست هایش استفاده کند، خواهد توانست خودش به تنهایی غذا بخورد. هنگام صرف غذا، مقداری از غذای مورد علاقهٔ کودک را جلوی او بگذارید. کنارش بنشینید و به او بگویید آن غذا چیست.

دست خود را روی دست کودک بگذارید. کمک کنید تا غذا را بردارد و به دهانش بگذارد. این کار را تکرار کنید، هر بار کمتر کمکش کنید. به تدریج کمتر کمک کنید تا زمانی که کودک بتواند به تنهایی غذا بخورد. در حال غذا خوردن با او حرف بزنید و برایش قصه بگویید. در حالی که غذا را در دهانش می گذارد، نام آن را به او بگویید. بگذارید انواع گوناگون غذا را بیاید و نام آن ها را بگوید.

■ اگر فرزندان از شیر مادر استفاده می کند، هر چند انواع غذاها را می خورد باز هم از شیر مادر به او بدهید. فرزند شما کم کم لباس هایش را خودش می پوشد.

■ ابتدا، هنگامی که دارید لباس تنش می کنید یک دست یا پایش را دراز می کند. همچنان بیشتر در کار لباس پوشیدن به او کمک کنید.

نتیجه

اگر کودک این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی در برگهٔ بعدی این کتابچه را آزمایش کنید
اگر انجام نداد، ممکن است از نظر حرکتی دچار اختلال باشد باز هم تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید

انواع بازی - برگه شماره ۵

برقراری ارتباط و طرز رفتار

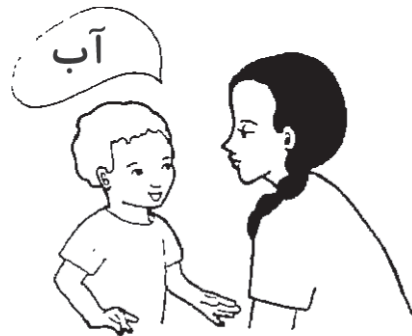
علی

اسم خود را می گوید.

بینی

به قسمت های مختلف بدن اشاره می کند.

آب

چیزی را درخواست می کند.

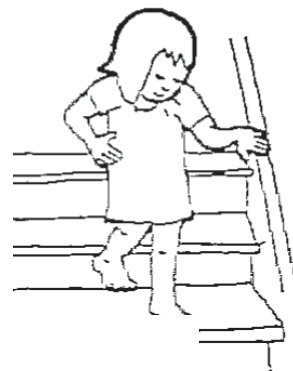
تحرک

اشیاء را کنار هم می چیند و یک بخش را برمی دارد.

می دود.

از پله بالا و پایین می رود.

در درآوردن لباس کمک می کند.

می داند چه وقت به توالت برود.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ کودک یاد می گیرد خودش را به نام صدا ک ند. به کودک اشاره کنید و پرسید: "اسمت چیست"؟ بعد نامش را بگویید چندین بار این کار را تکرار کنید. کاری کنید هنگامی که سؤال می کنید: "اسمت چیست"؟ همراه شما نام خود را بگوید. گاه به گاه این سؤال را پرسید تا خودش به تنهایی نامش را بگوید. وقتی با او حرف می زنید و بازی می کنید نامش را به زبان آورید.

■ کودک همچنین نام اعضای بدن خود را یاد می گیرد. می توانید در این کار کمکش کنید.

■ کنار کودک بنشینید. به بینی او اشاره کنید و بگویید "این بینی توست." بعد سؤال کنید، بینی ات کجاست؟" دستش را به طرف بینی اش ببرید و به او بیاموزید بینی اش را نشان دهد. بگذارید به آن دست بزند و وقتی آن را لمس کرد بگویید، "بینی".

هر بار کمتر کمکش کنید تا زمانی که بفهمد بینی چیست به دیگر اعضای بدن اشاره کنید و به ترتیب اسامی آن ها را به او بیاموزید.

■ آوازهایی بخوانید و بازی هایی بکنید که نام اعضای بدن در آن ها باشد.

■ وقتی با کودک حرف می زنید نام اعضای بدن را به کار ببرید.

بعضی بچه ها زمان زیادی لازم دادند تا نام اشیا را یاد بگیرند. هر روز با کودک خود بازی کنید و اسامی اشیا را به او بگوئید. کودک می تواند نام اشیا را بگوید و آن ها را داخل جعبه بیندازد، یا پیدایشان کند و نامشان را بگوید و به این ترتیب بازی کند.

■ فرزندان یاد می گیرند چیزهایی مثل غذا یا اسباب بازی بخواهد. با گفتن نام چیزهایی مثل غذا می توانید در یادگیری کمکش کنید. سپس از او سؤالی بکنید

مثلاً، از کودک پرسید چه می خواهد بخورد. تشویقش کنید اسم غذاهایی را که می خواهد بگوید. به محضی که نام غذای دلخواهش را گفت آن را به او بدهید. اگر کودک به غذا اشاره کرد آن را به او بدهید و نامش را بگویید. همچنان تشویقش کنید نام غذاهای مختلف را بر زبان آورد.

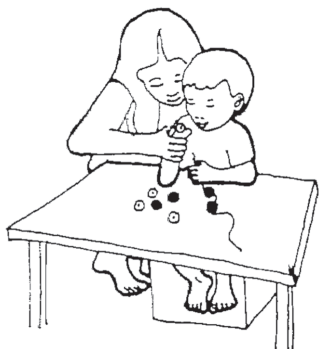

■ وقتی کودک حرف زدن را یاد می گیرد کلمات را به طور واضح بیان نمی کند. ممکن است کلماتی بسازد، یا آن ها را نیمه کاره ادا کند. هر بار کودک سعی به برقراری ارتباط می کند، نشان دهید که خشنود شده اید. به این ترتیب تشویق می شود که باز هم این کار را بکند.

نتیجه

■ اگر کودک این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه بعدی این کتابچه را آزمایش کنید. اگر انجام نداد ممکن است از نظر شنوایی یا یادگیری دچار اختلال باشد. تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

■ کودک هم چنان دوست دارد با اشیای بی به اندازه های مختلف بازی کند. باز هم اشیای را داخل جعبه می گذارد و از آن بیرون می آورد. او هم چنین دوست دارد چیزها را از هم جدا و به هم وصل کند.

جعبه بزرگی پیدا کنید.

اشیای مختلف را داخل آن بگذارید: توپ کاغذی، تکه پارچه، گل، میوه، و برگ.

به کودک بیاموزید اشیای را یکی یکی از داخل جعبه درآورد و باز سرجایش بگذارد. هر بار که شیئی را بیرون می آورد، بگویید "بیرون" و کاری کنید او هم کلمه بیرون را تکرار کند. هر بار که آن را به داخل جعبه برمی گرداند، یادش بدهید بگویید "داخل".

■ به کودک کمک کنید داخل جعبه برود تا معنی "داخل" جعبه بودن را بفهمد. نام کودک را بگویید. مثلاً بگویید "لیلا داخل جعبه است". از کودک بخواهید این را تکرار کند.

به کودک در بیرون آمدن از جعبه کمک کنید.

بگویید، "لیلا بیرون جعبه است". از او بخواهید این را تکرار کند.

■ به کودک اشیای مختلفی را برای بازی بدهید، تشویقش کنید با اشیای بازی کند

■ اشیایی را به او بدهید که بتواند آن ها را روی هم سوار کند. می توانید مربع های چوبی یا جعبه هایی با اندازه های مختلف به او بدهید. کودک می تواند مربع ها را روی هم بگذارد و بعد خراب کند. از این کار خوشش می آید و می خندد.

■ به کودک طرز استفاده از چوب و جعبه را برای ساختن خانه، مدرسه، پل و غیره یاد بدهید.

■ می‌توانید اشیایی را به او بدهید تا نخ کند. برای این کار یک نخ کلفت و دانه یا مهره‌های درشت با سوراخ‌های بزرگ به او بدهید. از پارچه نیز می‌توانید حلقه‌های کوچکی درست کنید آن‌ها را نخ کنید. برای نخ کردن و از نخ درآوردن مهره‌ها به کودک کمک کنید. بعد بگذارید به تنهایی مهره‌هایی را نخ کند.

■ قوطی حلبی بزرگ، یا یک سطل پر از شن و چند قوطی حلبی کوچک به کودک بدهید. به او یاد دهید چگونه شن‌ها را به داخل قوطی‌های حلبی کوچک بریزد و بگوید در هر دستش یک قوطی حلبی نگاهدارد و از این قوطی به آن قوطی شن بریزد.

اجازه دهید کودک با شن بازی کند.

■ یک کاسه بزرگ، قوطی حلبی، یا سطلی پر از آب به او بدهید. بگذارید دست‌هایش را در آب تکان دهد و بازی کند.

چوب‌های کوچک، جعبه، یا قایق‌های کاغذی یا ساخته شده از برگ به او بدهید. نشانش دهید این‌ها چگونه روی آب حرکت می‌کنند. اجازه دهید طرز حرکت شان را روی آب ببیند و با آن‌ها بازی کند.

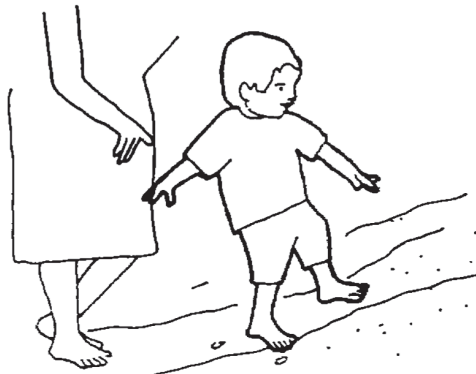
■ پس از آن که کودک توانست به خوبی راه برود، به او کمک کنید تند بدود.

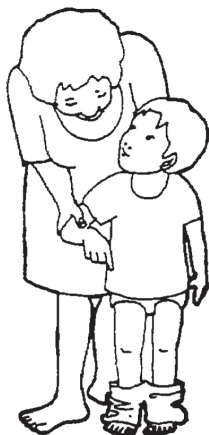
■ اگر می خواهید روی زمین ناهموار راه برود به او کمک کنید.

همراه با کودک از پلکان بالا و پایین بروید.

به همراهش از تپه بالا و پایین بروید.

■ هنگامی که فرزندتان توانست با استفاده از دست ها و پاهایش این کارها را انجام دهد، می تواند کمک کند لباسهایش را درآورد.

ممکن است بتواند بخشی از لباس های خود را درآورد. برای درآوردن بقیه لباس ها کمکش کنید.

■ فرزندان هم چنین می تواند طرز استفاده از توالت را یاد بگیرد.

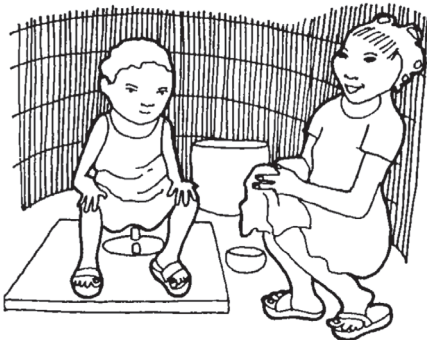
مراقب باشید ببینید چه وقت از روز احتیاج به توالت رفتن دارد، همان وقت او را به توالت ببرید. از او بخواهید همان جا کارش را انجام دهد.

کنارش بمانید و به او بگویید از این که از توالت استفاده می کند، خوشحال هستید. در این موقع می توانید برای او قصه تعریف کنید. به این ترتیب تا زمانی که کارش تمام شود آنجا می ماند.

اگر نتوانست خودش به تنهایی بنشیند، جعبه ای روی توالت بگذارید تا روی آن بنشیند.

اگر هنگام نشستن مشکل داشت، می توانید جعبه ای برایش درست کنید که پستی و دسته داشته باشد.

به محضی که کارش در توالت تمام شد، از او تعریف کنید. کودک را تمیز کنید. بعد از چندروز، طرز نظافت را به او بیاموزید.

هر بار، بعد از آن که کودک را به توالت بردید، دست هایتان را بشویید. به او هم یاد بدهید بعد از استفاده از توالت دست هایش را بشوید. وقتی توانست از توالت استفاده کند، به او بیاموزید برای ادرار کردن نیز به توالت برود. در این مورد هم می توانید از همان روش استفاده کنید.

نتیجه

■ اگر کودک شما این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی در برگه بعدی این کتابچه را بیازمایید.

اگر انجام نداد، ممکن است از نظر حرکتی یا یادگیری دچار اختلال باشد. تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید.

انواع بازی ها - برگه شماره ۶

برقراری ارتباط و طرز رفتار

نام اشیاء آشنا را می داند.

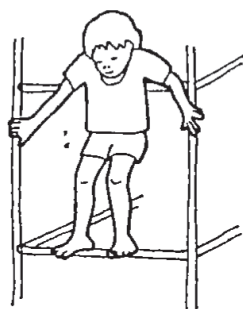

با سایر بچه ها بازی می کند.

سعی می کند به والدین کمک کند.

تحرک

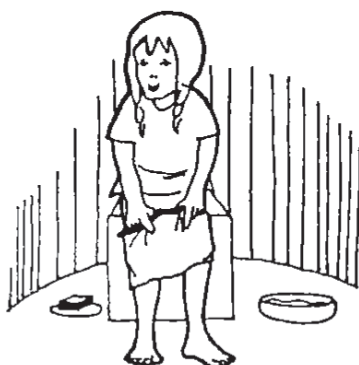
دوست دارد از چیزی بالا برود.

بدون کمک لباسش را در می آورد.

می پرد.

بدون کمک به توالت می رود.

به توپ لگد می زند.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ فرزندان به تدریج کارهای زیادی را یاد می گیرند. هم چنین ممکن است رفته رفته احساسات گوناگونی را از خودش بروز دهد.

به طور مثال ممکن است احساس اندوه، یا آرزوگی، یا تنهایی کند. در این صورت نشان دهید دوست دارید کنارشان بماند و این که او را از خود نخواهید راند. با او حرف بزنید.

عشق و محبت را به کودک ابراز کنید. هر چه بیشتر احساس کند دوستش دارید، بیشتر سعی می کند مطابق میل شما رفتار کند. کاری نکنید که احساس کند بچه بدی است و کسی او را دوست نمی دارد.

■ در این دوران بچه ها به مرحله ای می رسند که ممکن است به آن چه خانواده از آن ها می خواهد عمل نکنند. این مرحله غالباً بعد از مدتی سپری می شود. اگر فرزند شما چنین رفتاری از خود بروز داد، اعضای خانواده باید نسبت به او شکیبیا باشند.

در مورد کودکانی که در مقایسه با همسالان خود از نظر انجام کارها مشکل دارند، این مدت ممکن است طولانی تر شود.

■ وقتی کودک کار صحیحی انجام می دهد یا مطابق میل شما رفتار می کند، خشنودی خود را ابراز دارید. بگویید کارش خوب بوده است. هنگامی که کار صحیحی انجام می دهد یا درست حرف می زند، چیزی را که دوست دارد به او بدهید یا اجازه دهید کاری را که دوست دارد انجام دهد.

■ گاهی بچه ها عصبانی و بداخلاق می شوند. عصبانیت کودک ممکن است به دلایل زیر باشد:

کودک احساس ایمنی نمی کند و تصور می کند زیادی است و کسی او را دوست ندارد. به دلیل عدم تمایل اعضای خانواده، کودک نمی تواند آن چه را دوست دارد انجام دهد یا داشته باشد. بیمار است.

به علت معلولیت قادر نیست ارتباط برقرار کند یا آن چه را که می خواهد انجام دهد.

با بداخلاقی می تواند هر چه را که می خواهد به دست آورد.

■ مراقب باشید و ببینید کدام یک از علل فوق موجب بدخلقی او شده است. ببینید چه می خواهد. هم چنین ببینید به چه وسیله می تواند عصبانیت او را از بین ببرید.

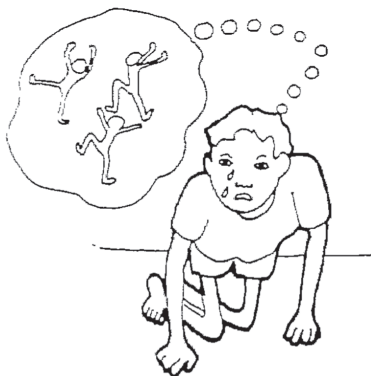

■ اگر کودک خیلی بداخلاقی می کند ممکن است به این دلیل باشد که از این راه هر چه می خواهد به دست می آورد. اگر این طور بود نسبت به بدخلقی اش واکنش نشان ندهید.

دفعه بعد که بداخلاقی کرد، به او توجه نکنید. آن چه را که می خواهد یا آن چه که معمولاً موجب آرامشش می شود به او ندهید. حتی نگاهش هم نکنید. بعد از مدتی، آرام می شود.

کمی بعد، وقتی کودک کاری مطابق میل شما انجام داد، عشق و علاقه تان را به او نشان دهید.

■ ممکن است به خاطر معلولیت نتواند بعضی از کارها را انجام دهد و به همین خاطر، زیاد بدخلقی می کند.

طوری او را تربیت کنید که تا بیشتر کارهایش را خودش انجام دهد. بگذارید بداند در انجام کارهایی که نمی تواند به تنهایی نمی تواند انجام دهد، به او کمک خواهید کرد.

■ اگر باز هم بد اخلاقی کرد، با توان یار محلی صحبت کنید.

■ گاهی کودک سعی می کند هر کاری را که از او می خواهید انجام دهد. ممکن است در کار منزل به شما کمک کند. حتی اگر واقعاً قادر به کمک کردن نیست تشویقش کنید این کار را بکند.

هم چنین ممکن است کارهای شما را تقلید کند. یک جاروی کوچک یا چند ظرف به کودک بدهید و تشویقش کنید کاری را که شما می کنید، انجام دهد.

از او بخواهید وانمود کند که پدر یا مادر است. حیوان یا عروسکی به او بدهید تا بهتر بتواند ادای پدر و مادرها را درآورد.

وقتی کودک این کارها را می کند خوشحالی خود را به او نشان دهید. می توانید بخاطر کمکی که کرده از او تشکر کنید.

■ باید به کودک خود، در شناخت اشیای پیرامونش، کمک کنید. به این وسیله کودک نام اشیا و طرز کار آن ها را یاد می گیرد.

■ چند شیء مختلف از خانه و حیاط جمع کنید. کاری کنید فرزندتان نیز در جمع آوری آن ها به شما کمک کند. آن ها را روی زمین یا میز بگذارید. با کودک جلوی آن ها بنشینید.

یکی از این اشیا را بردارید و به کودک بدهید تا نگاهدارد. از او بپرسید "این چیست؟" اگر نتوانست پاسخ صحیح بدهد، کمکش کنید تا این کار را بکند. حالا به او بگویید در مورد آن شیء از شما بپرسد. پاسخ سؤال را خودتان بدهید.

بعد به کودک بگویید یک شیء را بردارد و از شما بپرسد "این چیست؟" پاسخش را بدهید. سپس در مورد آن از او سؤال کنید. اگر نتوانست پاسخ دهد، کمکش کنید تا این کار را بکند.

همینطور به نوبت از یکدیگر در مورد اشیایی که جمع کرده اید سؤال کنید. به کودک خود تصاویری از کارت پستال، تقویم، یا کتاب بدهید. از او بخواهید تصاویر را با اشیاء داخل خانه یا حیاط جور کند.

■ رنگ های قرمز، زرد، آبی، غالباً جزو اولین رنگ هایی هستند که کودک یاد می گیرد آن ها را بشناسد. به فرزندتان بیاموزید این رنگ ها را بشناسد و نام ببرد.

همراه با کودک اشیای رنگی مثل، گل، میوه، پارچه، و لیوان های دسته دار از داخل منزل و حیاط جمع کنید. برای شروع از او بخواهید اشیای هم رنگ را کنار یکدیگر بگذارد. نشانش دهید کدام یک از آن ها قرمز هستند و کدام زرد. آن گاه از او بخواهید اشیای قرمز رنگ را در یک طرف و زردها را در طرف دیگر بگذارد.

وقتی از عهده این کار برآمد، سایر اشیای رنگی دیگر، مخصوصاً آن‌هایی را که به رنگ آبی است کنار قرمز و زرد بگذارید. از کودک بخواهید تمام اشیای قرمز رنگ را بردارد و کنار هم بگذارد. سپس آن‌ها را که رنگشان زرد است بردارد و کنار هم بگذارد. بعد از او بخواهید با اشیای آبی رنگ هم همین کار را بکند.

بعد از آن که این کار را در مورد رنگ‌های بالا انجام داد اشیایی به رنگ‌های دیگر به او بدهید.

■ درباره کارهایی که در طول روز انجام می‌دهید، از قبیل خوابیدن، آشپزی، نظافت، و بازی با کودک حرف بزنید.

اگر کودک نتوانست پاسخ دهد، نام آن کار را به او بگویید. باز پرسید و در پاسخ گویی به او کمک کنید. به همین ترتیب به نوبت از یکدیگر سؤال کنید و از این کار یک بازی ترتیب بدهید.

■ از بچه‌های دیگر بخواهید با کودک شما بازی کنند. ابتدا ممکن است به تنهایی کاری کنند ولی کنار هم بازی کنند.

بعد از مدتی با هم بازی خواهند کرد.

■ آن‌ها را تشویق کنید با اشیای بازی کنند و طوری وانمود کنید که انگار دارند با چیزهای دیگری بازی می‌کنند. مثلاً می‌توانید از جعبه به جای

خانه، چوب به جای حیوان، عروسک به جای نوزاد استفاده کنند.

نتیجه

■ اگر کودک شما توانست این کارها را انجام دهد، فعالیت‌های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار را در برگه بعدی این کتابچه بیازمایید.

اگر انجام نداد، ممکن است اختلالی در زمینه بینایی، شنوایی، یا یادگیری داشته باشد. تمرین‌ها را ادامه دهید. در این مورد با توان یار محلی صحبت کنید.

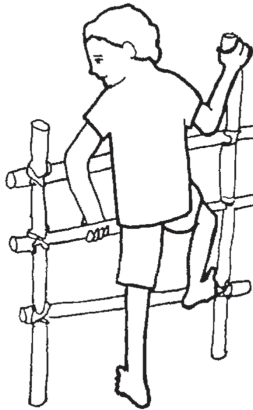
تحرک و مراقبت شخصی

■ کودک، بعد از آن که توانست راه برود و بدود، سعی می کند حرکات دیگری را انجام دهد.

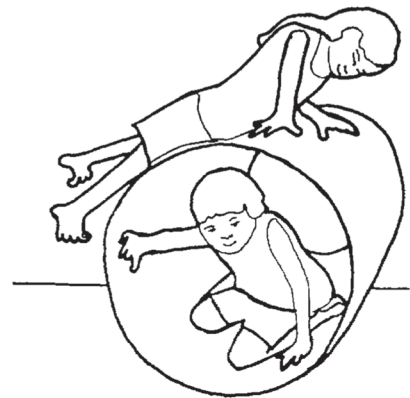
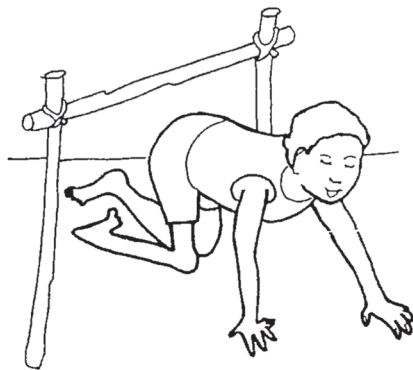
دوست دارد از اشیای داخل و خارج منزل بالا برود.

هر چندباید مراقبت کودک باشید تا نیفتد، می توانید او را تشویق کنید بالا برود.

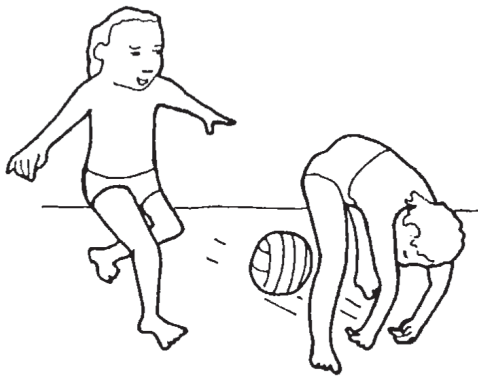
طرز بالا رفتن از حصار، دروازه، و بشکه را به کودک نشان دهید. اجازه دهید از آن ها بالا برود تا زمانی که خودش تنها از عهده این کار برآید، به او در بالا رفتن کمک کنید.

به او نشان بدهید که چگونه از زیر حصار و دروازه و یا داخل بشکه بچرخد و چهار دست و پا برود.

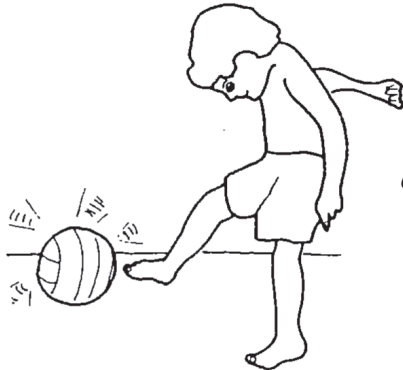

■ هم چنین می توانید طرز پریدن از روی اشیای کوتاه، مثل جعبه یا کنده درخت را به کودک نشان دهید.

بعد از آن که توانست به تنهایی بپرد، از روی موانع بزرگتری هم خواهد پرید.

■ از کودک دیگری بخواهید با بچه شما بازی کند. از پارچه یک توپ درست کنید. به آن ها بیاموزید توپ را از جهت های مختلف برای یکدیگر بیندازند. بخواهید توپ را بالا، پایین، روی سر و میان پاها پرتاب کنند.

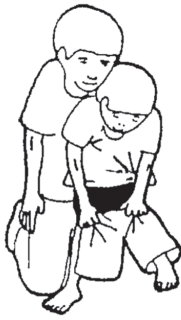
بازی هایی با توپ برای بچه ها طراحی کنید. طرز لگد زدن به توپ را نشان دهید.

■ هنگامی که کودک از عهده انجام فعالیت های این بخش از کتابچه آموزشی برآمد احتمالاً لباس هایش را هم می تواند به تنهایی از تن درآورد.

پای دیگری را بیاور
بیرون شلوارت

اگر در این زمینه مشکلی داشت، می توانید به او کمک کنید. دست هایتان را روی دست های کودک بگذارید و در کندن لباس هایش به او کمک کنید. در مورد آن چه می کنید با کودک حرف بزنید.

هر بار که در کندن لباس به کودک کمک می کنید، از او بخواهید تا آنجا که می تواند خودش به تنهایی کار را انجام دهد.

به تدریج که کودک یاد می گیرد لباس هایش را درآورد، از کمک خود به او بکاهید تا زمانی که خودش به تنهایی بتواند این کار را انجام دهد.

باز هم ممکن است برای لباس پوشیدن به کمک احتیاج داشته باشد.

■ بعد از آن که کودک یاد گرفت چه موقع باید به توالت برود، می تواند به تنهایی از آن استفاده کند.

اگر توالت بزرگ ترها برای او خیلی بزرگ است به او یاد دهید از لگن یا یک جعبه استفاده کند.

اگر کودک از نظر سرپا نشستن روی توالت مشکلی دارد می توانید یک یا دو میله در طرفین توالت بگذارید تا آن ها را گرفته و خود را نگه دارد.

تا زمانی که بتواند به تنهایی به توالت برود و دست هایش را بشوید به او کمک کنید

نتیجه

اگر کودک این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به تحرک و مراقبت شخصی در برگه بعدی این کتابچه را بیازمایید.

اگر انجام نداد، ممکن است از نظر حرکتی یا یادگیری دچار مشکل باشد. تمرین ها را ادامه دهید. با توان یار محلی صحبت کنید.

انواع بازی - برگه شماره ۷

برقراری ارتباط و طرز رفتار

در مورد آنچه انجام می دهد حرف می زند.

اشیاء براساس اندازه دسته بندی می کند

سؤال می پرسد.

رنگ ها را نام می برد

اشکال را جور می کند

تحرک و مراقبت شخصی

روی یک پا می پرد.

روی پنجه و پاشنه راه می رود.

بدون کمک لباس می پوشد.

بدون کمک حمام می کنند.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ کودک را تشویق کنید درباره کارهایی که انجام می دهد با شما صحبت کند. از کودک بخواهید درباره بچه هایی که در روز با آن ها بازی کرده است و چیزهایی که دیده و انجام داده است برای شما تعریف کند.

■ برای کودک قصه بگویید. گاه به گاه از او در مورد قصه سوال کنید. هم چنان که قصه را ادامه می دهید، کاری کنید که از شما درباره آن سؤال کند.

گاهی می توانید در مورد کودکی قصه بگویید که همان کارهای کودک شما را انجام می دهد. هم چنین می توانید کودک توی قصه را به کارهایی وادارید که کودک شما انجام نمی دهد. برایش از چیزهایی بگویید که او را به خنده می اندازد.

■ او را برای گردش به بیرون از خانه ببرید. هر چه در مورد چیزهای پیرامون خود می دانید برای او بگویید. در مورد خورشید، ماه، ستارگان، زمین، رودخانه، گیاهان، حیوانات و پرندگان برای کودک تعریف کنید. مثلاً تفاوت میان تپه و دره، رودخانه و دریاچه، درخت و بوته را برای کودک شرح دهید و آن را نشان دهید.

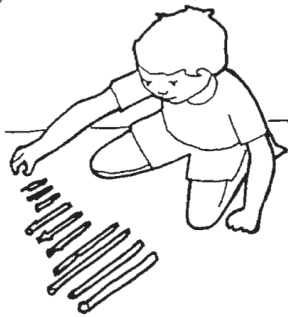
گاه به گاه، در مورد چیزهایی که تعریف کرده اید از او سؤال کنید. در دادن پاسخ کمکش کنید. به کودک بگویید از شما سؤال کند. آن چه را که می خواهد بداند، برایش شرح دهید.

■ هم چنین می توانید تصاویری از حیوانات، درخت ها، مردم را به کودک نشان دهید. از او بخواهید چیزهایی را که در تصویر می بیند نام ببرد.

■ به کودک کمک کنید تا چوب‌هایی با اندازه‌های مختلف جمع کند. به او نشان دهید که چگونه می‌تواند آن‌ها را بر حسب اندازه‌شان کنار هم بچیند.

■ چوب‌ها را درهم بریزید، از او بخواهید به تنهایی آن‌ها را مرتب کند. هر کمکی که لازم است به او بکنید.

هم چنین می‌توانید از سنگ‌ریزه‌هایی با اندازه‌های مختلف استفاده کنید. تشویقش کنید تا به کار بردن چوب یا سنگ‌ریزه به جای آدم و حیوان از خودش قصه بسازد.

بگذارید با بچه‌های دیگر بازی کند. کودکان را تشویق کنید تا استفاده از چوب، شن، سنگ‌ریزه یا اشیای دیگر به جای آدم یا حیوان با هم بازی کنند.

■ بگذارید کودک با اشیای مختلف، مثل دایره یا مربع بازی کند.

به او نشان دهید که چگونه می‌تواند آن‌ها را بر حسب شکل‌شان کنار هم بچیند. آن‌ها را در هم بریزید و از او بخواهید به تنهایی مرتب‌شان کند.

■ از کودک بخواهید شکل‌های مختلف را نام ببرد.

■ به کودک نشان دهید چگونه می تواند به وسیله چوب روی شن شکل بکشد.

یا می توانید به او بیاموزید با مداد یا پودر ذغال روی کاغذ نقاشی کند.

■ می توانید شکل هایی مثل ضربدر، دایره، و مربع بکشید. سپس از کودک

هم بخواهید همان شکل ها را بکشد. بگذارید همان طور که این شکل ها را

می کشد نام آن ها را نیز بر زبان آورد.

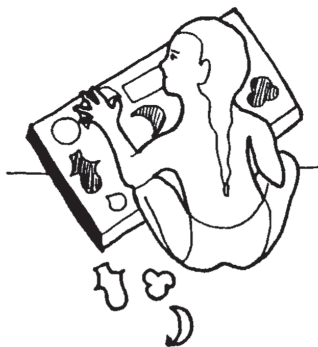

■ از یک تکه کاغذ بزرگ یا مقوا شکل های مختلفی مثل دایره، نیم دایره،

مربع و غیره ببرید.

کمک کنید تا این تکه کاغذها را در محل های مناسب روی مقوا قرار دهد.

آن ها را درآورید و از کودک بخواهید به تنهایی سرجایش بگذارد.

■ هم چنین می توانید طرز شمارش اشیایی را که با آن ها بازی می کند، به او

نشان دهید.

■ به او نشان دهید که چگونه می تواند دو چیز، بعد سه چیز و غیره را بشمارد.

سپس می توانید از کودک بخواهید اشیا را بر حسب شکل یا اندازه شان مرتب کند و آن هایی را که هم شکل یا هم

اندازه هستند بشمارد. مثلاً، کودک می تواند تعداد اشیای گرد و چهارگوش را بشمارد. یا می تواند اشیای کوچک و بزرگ

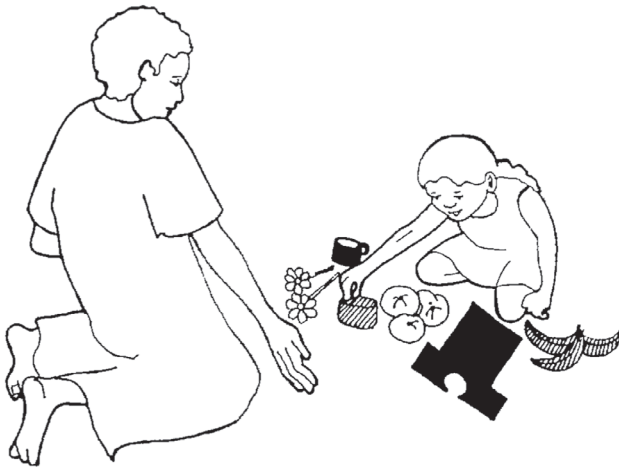
را بشمارد. شما هم می توانید کمکش کنید تا چیزهای مختلفی مثل چشمه ها، انگشتان دست و پا را بشمارد. همین طور

می تواند اعضای خانواده، پنجره های اتاق، و غیره را بشمارد.

■ همراه با کودک اشیایی با رنگ های متفاوت مثل گل، میوه، لباس، و فنجان، از خانه و حیاط جمع آوری کنید. تا آن

جا که امکان دارد رنگ شان قرمز، زرد و آبی باشد.

■ اشیای رنگارنگ را در برابر کودک قرار دهید. به او بگویید:
«چیزی به رنگ قرمز به من بده» وقتی آن را داد، از او
پرسید "این چه رنگی است؟" در پاسخگویی به او کمک
کنید

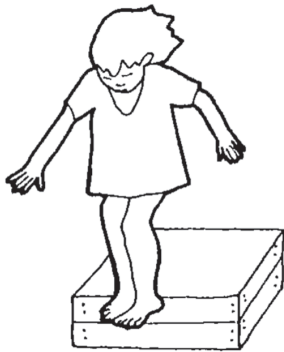

همین کار را با رنگ های زرد و آبی انجام دهید.
هر بار که رنگ صحیحی را انتخاب کرد به او بگویید کارش
را خوب انجام داده است.
پس از آن که کودک رنگ های قرمز، زرد، و آبی را شناخت.
رنگ های دیگر را با همین روش به او یاد بدهید.

نتیجه

■ اگر کودک شما این کارها را انجام داد، فعالیت های مربوط به برقراری ارتباط و طرز رفتار در برگه بعدی این کتابچه
را بیازمایید.
اگر انجام نداد ممکن است از نظر شنوایی، بینایی یا یادگیری دچار مشکل باشد تمرین ها را ادامه دهید. در این مورد با
توان یار محلی صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

■ کودکانی که می توانند به تنهایی بدون و بپرند دوست دارند حرکات دیگر را هم امتحان کنند. با فرزندتان بازی کنید تا بتواند از حرکات مختلف لذت ببرد.

■ اگر کودک توانست از روی جعبه یا کنده های کوچک بپرد، بگذارید از روی جعبه یا کنده های بزرگ تر نیز بپرد.

■ به او بگویید از روی اشیای کوچک به پایین بپرد. می توانید چوب های کوچک یا تکه های طناب را روی زمین بگذارید و از کودک بخواهید از روی آن ها بپرد.

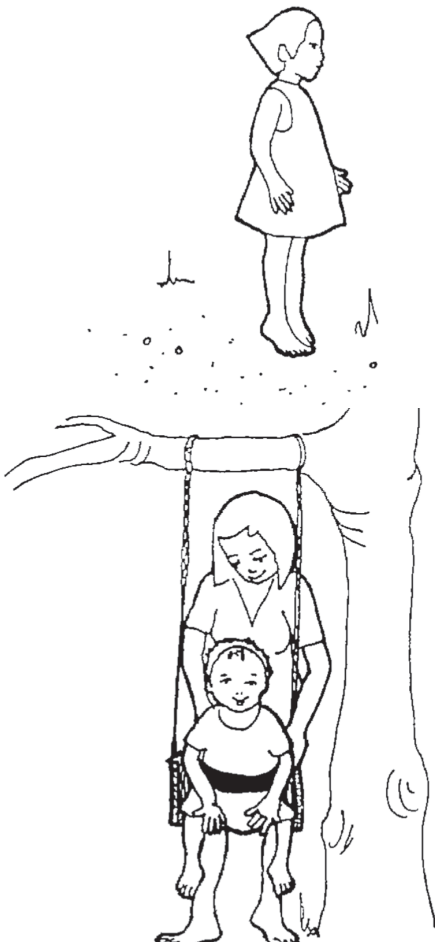
■ از کودک بخواهید تا آنجا که امکان دارد روی یک پایش بایستد، سپس بگویید روی پای دیگرش بایستد. بشمارید بینید روی هر دو پا به یک اندازه می ایستد یا نه و از او بخواهید همراه شما بشمارد.

■ هنگامی که توانست روی یک پا بایستد، از او بخواهید روی یک پا لی لی کند

سپس بگویید روی پای دیگر هم همین کار را انجام دهد.

■ فرزند شما هم چنین ممکن است بتواند روی پنجه پا راه برود. از او بخواهید روی پنجه پاها بایستد و سپس راه برود.

■ شاید دوست داشته باشد تاب بازی کند. طنابی به شاخه درخت ببندید و تاب درست کنید. برای نشیمن گاه از یک قطعه چوب استفاده کنید. طناب، شاخه و تکه چوب، باید آن قدر قوی باشد تا وزن بچه را تحمل کند. بگذارید کودک روی نشیمن گاه بنشیند و طناب را نگه دارد. تاب را هل بدهید تا در هوا عقب و جلو برود. اگر به راحتی توانست روی تاب بنشیند، از او بخواهید بدنش را حرکت دهد و سعی کند به تنهایی تاب بخورد. اگر نتوانست روی تکه چوب بنشیند، نشیمن گاهی سه طرفه روی آن درست کنید و او را به آن ببندید.

■ وقتی کودک توانست به تنهایی لباس هایش را درآورد، می توانید به او یاد دهید به تنهایی هم آن ها را بپوشد. ممکن است بتواند به تنهایی بعضی از لباس هایش را بپوشد. بگذارید به تنهایی آنچه می تواند انجام دهد.

به این کار ادامه دهید تا زمانی که به تنهایی بتواند لباس هایش را بپوشد.

■ شما هم چنین می توانید به کودک خود یاد بدهید که بدون کمک حمام کند.

ابتدا به کودک کمک کنید که روی خودش آب بریزد.
سپس دست خود را روی دست های او قرار داده و صابون را بردارید.
به او کمک کنید که صابون را به بدنش بمالد.
به کودک نشان دهید که چگونه قسمت های مختلف بدن خود مثل: صورت،
مو، دست ها، پاها، جلو و پشت بدن خود را بشوید.
در حالی که او را حمام می کنید با او صحبت کنید و نام قسمت های مختلف
بدن را به او بیاموزید.

سپس به کودک کمک کنید که خودش را با صابون بشوید.

با قرار دادن دست های خود بر روی دست های او، به او کمک کنید که با یک
پارچه تمیز خودش را خشک کند.

هم چنان که کودک کارها را بهتر انجام می دهد کمک کمتری به او بدهید تا
این که بتواند بدون کمک دیگران خودش را بشوید.
هر زمان که کاری را بدون کمک دیگران بخوبی انجام داد، به او بفهمانید که
از این کارش خشنود هستید.

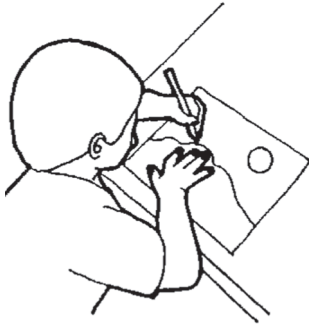
نتیجه

■ اگر کودک شما این فعالیت ها را انجام می دهد، برای تمرین حرکت ها و فعالیت های مراقبت از خود به کتابچه
بعدی در این مجموعه مراجعه کنید.

اگر کودک شما این فعالیت ها را انجام نمی دهد، ممکن است مشکل حرکتی یا یادگیری داشته باشد. بنابراین تمرین
فعالیت ها را ادامه دهید و با توان یار محلی خود صحبت کنید.

انواع بازی - برگه شماره ۸

برقراری ارتباط و طرز رفتار

شکل می‌کشد.

اشیاء را می‌شمارد.

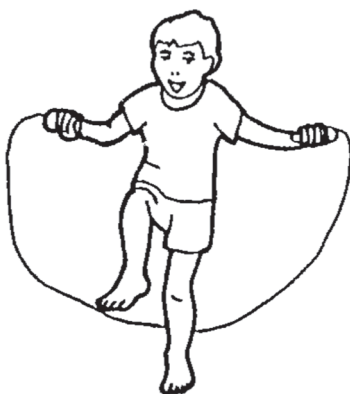

به اعضای خانواده در کارهایشان کمک می‌کند.

از بچه‌های کوچک‌تر مراقبت می‌کند.

تحرک و مراقبت شخصی

بازی‌هایی که تحرک دارند را انجام می‌دهد.

لی لی می‌کند.

به مدرسه می‌رود.

برقراری ارتباط و طرز رفتار

■ اگر کودک شما فعالیت های قبلی موجود در این کتابچه را انجام داده است ممکن است برای یادگیری فعالیت های جدید آمادگی داشته باشد.

■ به او تکه ای پارچه بدهید. به او بیاموزید که آن را به شکل ها و اندازه های مختلف تا بزند.

به او اشیاء کوچکی بدهید تا در پارچه پیچیده و گره بزند.

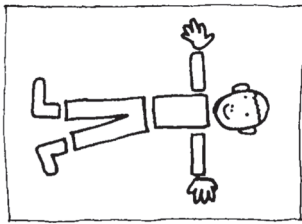

■ شما هم چنین می توانید به کودک بیاموزید که کاغذ را به شکل ها و اندازه های مختلف تا کند سپس کاغذ را به شکل ها و اندازه های مختلف پاره کند.

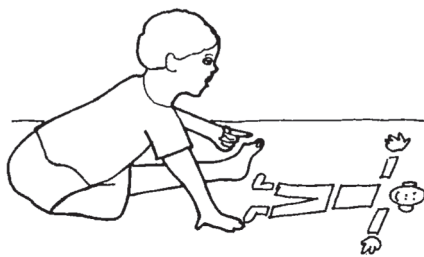
به کودک چگونگی ساختن اسباب بازی با کاغذ را نشان دهید. به او نشان دهید که چگونه می تواند قایق، عروسک و حیوان بسازد.

■ شکل یک آدمک را روی یک تکه کاغذ بکشید آن را از روی کاغذ ببرید. سپس سر، دست ها، بازوها، پا و ران ها را از هم جدا کنید به نحوی که آدمک به قسمت های مختلف تقسیم شود.

قسمت های مختلف آدمک را بر روی بدن کودک به او نشان دهید. به او نشان دهید که چگونه قسمت های مختلف مرتبط به هم را در کنار هم بگذارد.

نام قسمت های مختلف بدن آدمک را از او سوال کنید. هم زمان از کودک بخواهید که آن قسمت ها را روی بدن خودش به شما نشان دهد.

■ به او دو سطل یا قوطی بدهد یک از آن ها حاوی آب و دیگری حاوی خاک باشد.

به او اجازه دهید با مخلوط خاک و آب گل بسازد. به کودک نشان دهید که چگونه می تواند با گل اسباب بازی هایی، مانند خانه، حیوان، آدمک و پل بسازد. اجازه دهید که با اسباب بازی هایی که از گل ساخته بازی کند.

■ او را تشویق کنید که شکل هایی از آدمک، حیوانات، خانه و درختان را ترسیم کند. شما می توانید با کشیدن نقاشی به کودک نشان دهید که چگونه باید نقاشی بکشد.

نقاشی های یک کتاب و یا سایر تصاویری را که در خانه دارید به او نشان دهید. نقاشی ها و تصاویر را برای او توضیح دهید.

وقتی کودک شما از تصویری نقاشی می کشد از او بخواهد تا تصویر را توضیح دهد. به او بگوید که از نقاشی او خوشتان می آید. او را تشویق کنید تا نقاشی های بیشتری بکشد.

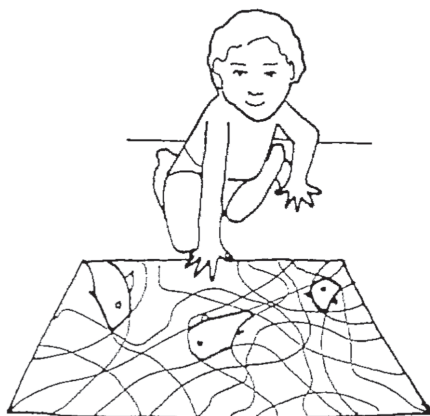

■ ابتدا تصویری را بر روی کاغذ به کودک نشان دهید. سپس تصویر را بریده و آن را به صورت تکه های در اندازه مختلف در آورید. آنگاه از او بخواهید تکه مرتبط به هم را در کنار هم بچیند. در صورت نیاز به او کمک بدهید.

وقتی که توانست این کار را بدون کمک گرفتن انجام دهد، تصویر را به صورت تکه های کوچک تر در آورید. از او بخواهید تا تکه مرتبط را در کنار هم بچیند.

■ یک نقاشی بر روی ماسه یا خاک با خطوط و اشکال در هم رفته بکشید. در میان این خطوط شکل مشخصی مانند ماهی، چهره افراد و توپ را نقاشی کنید. نقاشی را به کودک نشان داده و به او بگویید در این تصویر چند تا از آن شکل خاص کشیده شده است.

بطور مثال، در این شکل تصویر سه ماهی وجود دارد. از او بخواهید تا ماهی را نشان دهد. به او بگویید که آن ها را بشمارد و هر کدام را به شما نشان دهد.

اگر نتوانست ماهی را پیدا کند به او در این کار کمک کنید.

■ به همراه کودک دو دسته گل تهیه کنید . دو دسته باید شبیه هم باشد . هر دسته گل باید ۵ شاخه گل از یک رنگ ، چهار شاخه از رنگ دیگر و سه شاخه از رنگ دیگر و همینطور تا آخر داشته باشد.

در کنار او بنشینید و یک دسته گل را به او بدهید و دسته دیگر گل را خودتان بردارید .

از دسته گل خودتان یک گروه از گل های هم رنگ را در جلوی کودک بچینید

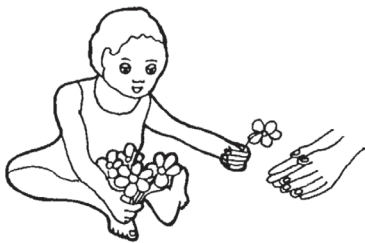
از کودک بخواهید که او هم به همان تعداد گل در کنار شما قرار بدهد . به کودک کمک کنید که تعداد و رنگ ها را درست انتخاب کند .

به او کمک کنید تا هر گروه از گل ها را بشمارد .

کار شمارش تعداد هر رنگ از گل ها را آنقدر تکرار کنید تا خود بتواند تا پنج را بشمارد .

■ پنج عدد گل به او بدهید . از او بخواهید که یکی از آن ها را به شما بدهد . سپس آن را به او برگردانید . و آنگاه بخواهید که دو تا به شما بدهد .

این کار را تا پنج تا گل ادامه بدهید .

سپس از او بخواهید که گل ها را به ترتیب مختلف به شما بدهد مثلاً ۳ تا ، یکی ، چهار تا و غیره .

این کار را در زمان های مختلف تکرار کنید تا کودک بتواند تا پنج بشمارد .

شما می توانید به جای گل از دانه ، تکه های کاغذ یا دیگر اشیاء استفاده کنید .

■ ۱۰ تا ۲۰ سنگریزه به همراه یک جعبه به کودک بدهید .

او را در ۶ قدمی جعبه نگه دارید . این نقطه را علامت بگذارید . از او بخواهید سنگریزه ها را یک به یک به درون جعبه بیندازد .

به کودک بگویید هر بار که سنگریزه داخل جعبه افتاد آن را بشمارد . اگر کودک

نیاز به کمک کردن در شمارش دارد به او کمک کنید . به کودک اجازه بدهید که گاه به گاه این بازی را انجام بدهد .

به کودک بگویید که سعی کند تا سنگریزه های بیشتری را داخل جعبه بیندازد .

■ در کنار کودک بنشینید و به او نشان دهید که چگونه به کتاب نگاه کند. تصاویر داخل کتاب را برای کودک توضیح دهید.

کتاب را به او بدهید تا بتواند به تنهایی به کتاب نگاه کند.

■ کتابی را پیدا کنید که تصاویر داشته باشد و نوشته های اندکی زیر آن باشد. کتاب را به کرات برای کودک بخوانید و اجازه بدهید تا او نوشته های زیر عکس ها را بازگو کند.

سپس حروف مختلفی را به او نشان دهید. به او کمک کنید تا حروف شبیه به آن را در صفحات دیگر پیدا کند. از کودک بخواهید تا این کار را بدون کمک انجام دهد.

■ حروفی را روی کاغذ یا روی شن بنویسید و به کودک اجازه دهید که آن را به وسیله انگشت خود ترسیم کند. به او بیاموزید که حروفی را که شما نوشته اید تقلید کند. به کودک یاد بدهید تا حروف را بیان کند و بخاطر بسپارد.

به او نشان دهید که چگونه اعداد و حروف را بنویسد.

برخی از کودکان برای نوشتن یا نقاشی کشیدن از دست راست خود استفاده می کنند. برخی نیز از دست چپ خود استفاده می کنند. اجازه دهید که کودک از هر دستی که می خواهد استفاده کند.

■ از دو یا سه کودک بخواهید تا با فرزند شما بازی کنند.

آن ها را تشویق کنید که بازی فروش کالا را انجام بدهند. به آن ها بگویید تا ابتدا اشیای همانند برگ ها، دانه ها، هسته ها، سنگ ریزه ها و گل ها را از حیاط جمع کنند. به آن ها نشان دهید که چگونه می توانند از سبزیجات و میوه ها در فروش استفاده کنند.

یکی از کودکان باید وانمود بکند که فروشنده است. کودکان دیگر نیز باید وانمود بکنند که از اهالی روستا هستند که برای خرید کالا آمده اند. به آن ها کمک کنید تا داستانی را در رابطه با فروش کالا و نقشی که مردم انجام می دهند بسازند.

نشان دهید که چگونه کودکان می توانند از برگ ها و هسته ها به عنوان پول استفاده نمایند. به آن ها نشان دهید که چگونه پول را بشمارند و چیزی را خرید و فروش کنند.

هم چنین می توانید آن ها را به انجام نقش های منزل ، مدرسه و مرکز درمانی تشویق کنید. کودکان می توانند نقش مادران ، پدران ، معلمین ، دانش آموزان ، کارکنان سلامت و پرستاران را بازی کنند.

■ اجازه بدهید که کودکان در منزل به شما کمک کنند .

آن ها را در هنگام پخت و پز در کنارتان نگه دارید. به آنان وظایفی را بسپارید و اجازه دهید که در آشپزی به شما کمک کنند.

■ کودکان هم چنین می توانند در شست و شوی لباس ها ، تمیز کردن منزل و دیگر فعالیت ها به شما کمک کنند .

■ اگر کودک می تواند در این فعالیت ها به شما کمک کند شاید بتواند در نگهداری از کودکان کوچک تر نیز به شما کمک کند .

■ شما هم چنین می توانید به کودک خود بیاموزید که در خرید نیز به شما کمک کند .

او را برای خرید به همراه خود ببرند . در هنگام عبور از مسیرها در رابطه با خانه داری، خرید کردن و خیابان با او صحبت کنید.

وقتی در فروشگاه هستید به او نشان دهید که چگونه می تواند وسایل را برای خرید کردن پیدا کند.

بعد از این که چند بار او را با خود برای خرید بردید اجازه دهید که او راه را به شما نشان دهد.

از او بخواهید که چیزهایی را که برای خریدن نیاز دارید به شما نشان بدهد. سپس اجازه دهید که راه برگشت به منزل را به شما نشان دهد.

چند بار اجازه بدهید کودک شما را به طرف بازار هدایت کند. هنگامی که متوجه شدید کودک می تواند به تنهایی به بازار برود، اجازه دهید کودک برای خرید برای شما به بازار برود. به این ترتیب به کودک می آموزید که راه اطراف روستا را پیدا کند.

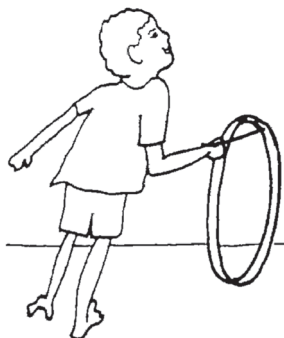
■ شما می توانید به کودک تان یاد دهید تا در باغبانی کمک کند. به کودک کاشتن دانه های سبزیجات، میوه ها و گل ها را آموزش دهید. بنابر این کودک می تواند رشد گیاهان را ببیند. به کودک بیاموزید چطور از گیاهان مراقبت کند، به آن ها آب بدهد و حشرات مضر را از آن ها دور کند. تفاوت بین گیاهان و علف های هرز را به کودک نشان بدهید. به او نشان بدهید چطور علف های هرز را بکند.

نتیجه

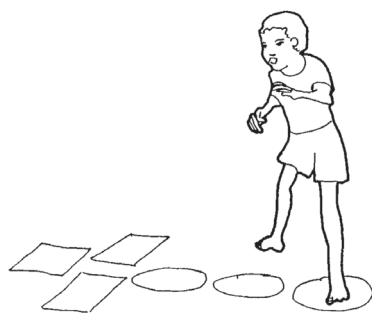
■ اگر کودک شما این فعالیت ها را انجام می دهد، شما و کودک کارتان را خوب انجام داده اید. کودک شما برای رفتن به مدرسه آماده است. اگر کودک شما این فعالیت ها را انجام نمی دهد، احتمال دارد او مشکلی در دیدن، شنیدن یا یادگیری داشته باشد. سعی کنید فعالیت ها را ادامه دهید. با توان یار محلی در این مورد صحبت کنید.

تحرک و مراقبت شخصی

اگر کودک شما سایر فعالیت های حرکتی در این کتابچه آموزشی را انجام داده است، ممکن است دوست داشته باشد حرکات و فعالیت های بیشتری را انجام دهد. فعالیت های بسیاری وجود دارد که شما می توانید به کودک تان آموزش دهید. هم چنین او ممکن است برخی از این فعالیت ها را از کودکان دیگر بیاموزد.

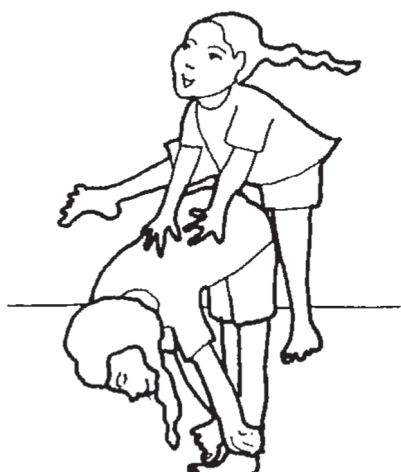
■ یک چرخ یا لاستیک کهنه دوچرخه ای را پیدا کنید. به کودک یاد دهید تا در امتداد لاستیک یا چرخ بدود، آن را با دست ها یا با یک چوب بغلتاند.

■ به کودک نشان دهید که چگونه شکلی را روی زمین مطابق با این الگو بکشد

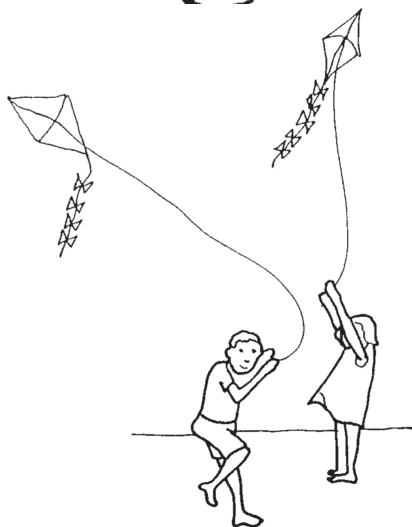
به کودک بگویید داخل شکل‌ها بپرد.

به کودک یاد دهید از یک شکل به شکل دیگر با یک پالی‌لی کند.

■ کودک دیگری را پیدا کنید تا با کودک شما بازی کند. به آن‌ها بیاموزید که چگونه "جفتک چارکش" بازی کنند.

یک کودک به حالت چهار دست و پا دولا می‌شود. کودک دیگر "قورباغه" می‌شود و با قرار دادن دستش از روی پشت کودک اولی می‌پرد. کودک از روی او می‌پرد و در جلوی هم بازیش دولا می‌شود. حالا جاها را با هم عوض می‌کنند، همبازی که دولا شده بود "قورباغه" می‌شود و از روی پشت کودک دیگر که حالا در حالت چهار دست و پا قرار دارد می‌پرد. به این ترتیب آن‌ها جاهای خود را عوض می‌کنند و به بازی ادامه می‌دهند.

■ اگر کودکان در روستای شما بادبادک هوا می‌کنند، به کودک تان کمک کنید تا بادبادکی درست کند و آن را هوا کند.

برای درست کردن یک بادبادک، تکه بزرگی از یک کاغذ را به شکلی که کودک دوست دارد، ببرید. چوب نازکی را به عنوان چارچوب بادبادک انتخاب کنید و کاغذ را به آن بچسبانید. تکه‌هایی از کاغذ یا پارچه‌های نازک را تا کنید و مانند یک زنجیر بهم وصل کنید، سپس آن را به دم بادبادک بچسبانید. برای آن که کودک بتواند آن را نگه دارد، طناب بزرگی را به بادبادک اضافه کنید.

■ یک گروه سه نفره یا بیشتر از کودکان تشکیل دهید. قصه‌هایی را برای کودکان بگویید. با استفاده از حالت‌های متفاوت در چهره و حرکات بازوها، پاها، و بدن تان منظور خود را واضح بیان کنید. سپس از کودکان بخواهید به همان روش قصه‌های دیگری را برای یکدیگر بگویند.

■ به کودکان بیا موزید که برای یکدیگر داستان هایی بدون استفاده از کلمات بگویند. به آن ها یاد بدهید برای بیان آنچه می خواهند بگویند، از حالت چهره و حرکت بازوها، پاها و بدنشان استفاده کنند.

■ یک گروه چهار نفره یا بیشتر از کودکانی که با هم بازی می کنند، همراه با کودک تان درست کنید. به کودکان بیاموزید که به صورت گروهی آواز بخوانند و برقصند. به آن ها نشان دهید چطور دور یک دایره حرکت کنند و همان طور که آواز می خوانند، دست های هم دیگر را بگیرند. به آن ها یاد بدهید به طرق مختلف هماهنگ با آوازی که می خوانند، حرکت کنند.

■ شما می توانید به کودکان بازی "بگیر بگیر" را یاد دهید. در این بازی، یک کودک خودش را به خواب می زند که به او گیرنده می گویند. کودکان دیگر به صورت دایره وار دور او می دوند و می رقصند. گیرنده وانمود می کند که از خواب بیدار شده و باید یکی از بچه ها را بگیرد. کودکی که گرفته می شود، گیرنده ی بعدی خواهد شد.

■ از دو یا تعداد بیشتری از کودکان بخواهید که با کودک شما بازی کند. به آنها بازی "قایم باشک" را یاد بدهید.

به کودکان بگویید که یکی از آن ها باید پنهان شود و کودکان دیگر باید سعی کنند او را پیدا نمایند. کمک کنید تا یکی از کودکان پنهان شود و به او بگویید گاه گاهی اعلام خطر کند. به کودکان دیگر بگویید تا دنبال بگردند و کودکی را که پنهان شده پیدا کنند.

هر یک از کودکان باید شانس پنهان شدن را به دست آورند.

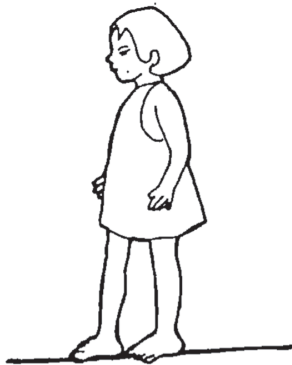

■ شما می توانید به کودکان طناب بازی را یاد بدهید.

دو نفر از کودکان دو سر طناب را نگه می دارند و آن را دایره وار حرکت می دهند. کودک دیگر در وسط می ایستد و وقتی که طناب پایین می آید از روی آن می پرد. به کودکان یاد بدهید هر گاه طناب با زمین تماس پیدا می کند و کودک از روی آن می پرد آن را با هم بشمارند.

به هر کودک یاد بدهید خودش به تنهایی طناب بازی کند. از کودکان بخواهید هنگامی که می پرند، بشمارند. یک مسابقه طناب بازی ترتیب بدهید. کسی که بدون وقفه، زمان بیشتری بپرد، برنده است.

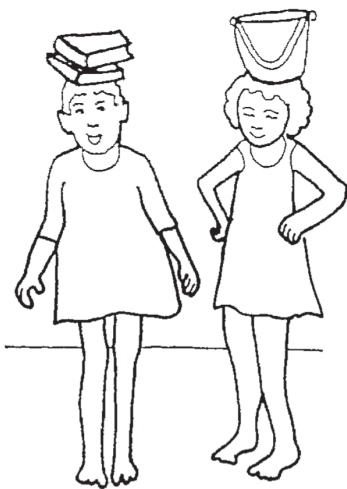

■ هم چنین کودک شما می تواند با طناب، بازی های دیگری انجام بدهد: طنابی را در یک خط مستقیم روی زمین قرار دهید. کودک می تواند با گام های بلند روی طناب راه برود.

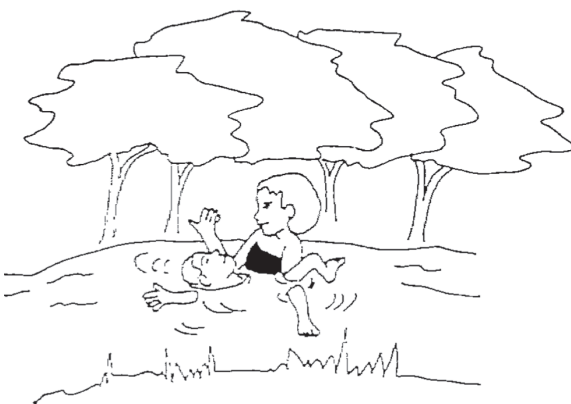
کودک می تواند روی طناب با گام های کوچک راه برود. باید پاشنه ی پای جلویی کودک با پنجه ی پای دیگر تماس پیدا کند (بازی گردو شکستن).

کودک می تواند روی طناب به صورت ضربدری راه برود.

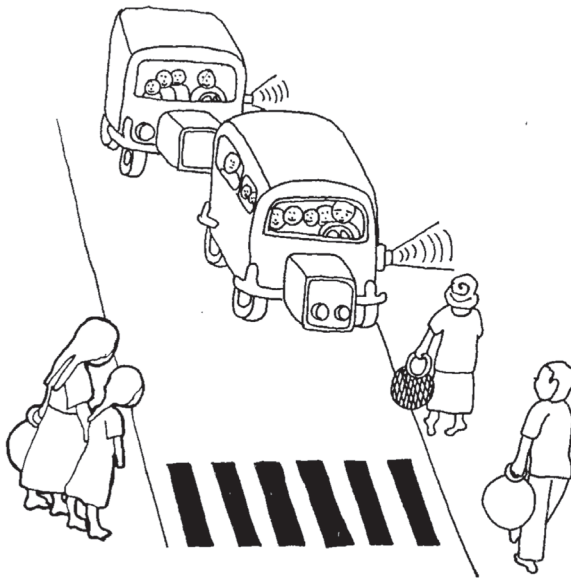
■ به کودک تان بیاموزید در حالی که تعدادی کتاب و یا اشیای دیگر روی سرش گذاشته راه برود و تعادلش را حفظ کند.
سه نفر یا تعداد بیشتری از کودکان را دور هم جمع کنید، تا با نگه داشتن اشیای روی سرشان با کودک شما مسابقه بدهند.

■ اگر در منطقه شما دریاچه یا رودخانه ای وجود دارد، به کودک تان شنا کردن را بیاموزید.

با کودک به رودخانه یا دریاچه بروید و در آب با کودک بازی کنید.
اگر کودک شما از آب نمی ترسد، به او شنا کردن را بیاموزید. با این ترتیب رودخانه یا دریاچه برای بازی کودک در آب، ایمن خواهد بود. اگر شما نمی توانید به کودک آموزش دهید، فرد دیگری را پیدا کنید تا شنا کردن را به او یاد دهد. یکی از اعضای فامیل، دوست یا همسایه ای را پیدا کنید که به کودک آموزش دهد.
اگر کودک شما شنا کردن را یاد نمی گیرد، به او بگویید داخل رودخانه یا دریاچه نرود.

■ قبل از رفتن کودک به مدرسه، به او یاد بدهید چطور با رعایت نکات ایمنی به مدرسه برود.
به کودکان کوچک تر یاد بدهید نزدیک محل عبور و مرور وسایل نقلیه نروند. قبل از آن که کودکان بزرگ تر مدرسه رفتن را آغاز کنند، به آن ها طرز گذشتن از عرض خیابان را با رعایت نکات ایمنی آموزش دهید.

کودک تان را به کنار جاده ببرید. به او یاد بدهید در طرفی از جاده راه برود که ماشین ها از روبرو می آیند. به این ترتیب او می تواند ماشین ها یا وسایل نقلیه ای را که نزدیک می شوند ببیند.

هنگامی که به کودک تان عبور از جاده را آموزش می دهید، به او یاد بدهید حواسش به وسایل نقلیه ای که از هر دو جهت نزدیک می شوند، باشد. برای کودک توضیح دهید وقتی که جاده خلوت است یا عبور و مرور متوقف شده است، او باید به تنهایی از جاده عبور کند. اگر علامت هایی وجود دارند که نشان می دهد مردم در کجا باید از جاده یا خیابان عبور کنند، به کودک عبور از این مکان ها را آموزش دهید.

چندین بار با کودک از عرض خیابان عبور کنید، برای کودک توضیح دهید و توصیف کنید، چطور این کار را انجام دهد.

سپس به کودک بگویید به تنهایی از جاده عبور کند و مواظبش باشید. این کار را تا زمانی که شما مطمئن شوید کودک می تواند به تنهایی و به سلامت از جاده عبور کند تکرار کنید.
اگر در بعضی از جاده ها ترافیک بسیار زیاد است، به کودک بگویید برای عبور از جاده، از یک فرد بزرگسال کمک بگیرد.

نتیجه

■ بعد از این که مدتی از این کتابچه استفاده کردید، با پاسخ به پرسش های زیر نتیجه کار خود را ارزشیابی کنید.
کار را با مشاهده کودکی که آموزش می دهید، شروع کنید. سپس با گذاشتن تاریخ در مقابل هر سؤال به آن پاسخ

دهید. اگر کودک مثل دیگر کودکان هم سن و سال خودش بازی می کند، در خانه مقابل "آری" علامت بگذارید. اگر کودک فعالیت های بازی را انجام می دهد اما شبیه دیگر کودکان هم سن و سال خودش بازی نمی کند، در خانه مقابل "خیر، کودک مانند کودکان کوچک تر از خودش بازی می کند" علامت بگذارید. اگر کودک هیچ یک از فعالیت های بازی را انجام نمی دهد، در خانه مقابل "خیر، اصلاً بازی نمی کند" علامت بگذارید.

آیا مانند سایر کودکان هم سن و سال خود بازی می کند؟

آری خیر با کودکان کوچک تر از خودش بازی می کند خیر، اصلاً بازی نمی کند

اگر پاسخ «آری» است شما و کودک تان کار خود را خوب انجام داده اید. به استفاده از راهنمایی های این کتابچه ادامه دهید تا کودک کلیه فعالیت ها را انجام دهد.

اگر پاسخ ها «خیر» باشد ممکن است به یکی از علل زیر باشد.

این فهرست را مطالعه کنید و دلیل احتمالی را برای پاسخ «خیر» پیدا کنید و ببینید که درباره آن، چه باید کرد.

علت	چه باید کرد
۱- اجازه نمی دهید کودک آن چه را می تواند انجام دهد.	بگذارید کودک آن چه را که می تواند انجام دهد. این برنامه آموزشی را ادامه دهید تا به انجام کلیه فعالیت ها توفیق یابد. آنگاه استفاده از کتابچه را متوقف کنید.
۲- کلیه فعالیت هایی را که می تواند انجام نمی دهد.	کودک را تشویق کنید که به انجام فعالیت ها را بپردازد. از کودکان دیگر استفاده کنید که با او بازی کنند. این برنامه آموزشی را ادامه دهید تا کودک این فعالیت را انجام دهد. آنگاه استفاده از این کتابچه را متوقف کنید.
۳- مدت لازم را صرف آموزش کودک نکرده اید.	آموزش را ادامه دهید تا کودک کلیه فعالیت ها را انجام دهد. سپس استفاده از این کتابچه را متوقف کنید.
۴- آموزش ها را به درستی دنبال نکرده اید.	کتابچه آموزشی را دوباره بخوانید. اگر متوجه می شوید که از دستورات سر در نیاورده اید با توان یار محلی مذاکره کنید. سپس استفاده از این کتابچه را ادامه دهید.
۵- کودک به علت معلولیت نمی تواند مانند کودکان هم سن و سال خود بازی کند.	با این همه کودک می تواند به فعالیتهای بیشتری نسبت به آنچه که در حال حاضر انجام می دهد، بپردازد. این موضوع را با توان یار محلی خود در میان بگذارید. می توانید به استفاده از این کتابچه ادامه دهید.

اگر به استفاده از این کتابچه ادامه می دهید کودک را برای مدتی تحت آموزش قرار دهید. سپس به پرسش های فوق پاسخ دهید تا متوجه شوید آیا کودک فعالیت های بازی بیشتری را انجام می دهد یا خیر.

